

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzetdir

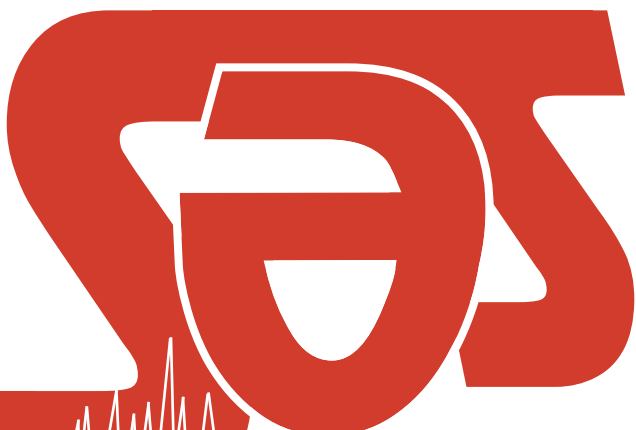
Bütöv Azərbaycanda dalğalanan üçrəngli BAYRAĞIMIZ!

6

№ 021 (6946)

3 fevral 2024-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

"Bu qərar ölkəmizə etimadın və hörmətin təzahürüdür"

Prezident İlham Əliyev BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının icraçı katibini qəbul edib

2

Himndən, gerbdən və "Ararat"dan imtina...

Paşinyan və komandası nəyi və niyə dəyişir?

4

Sarmaş-dolaş xərcənglər...

11

İnformasiya savaşı: səngərdən klaviaturaya keçid

15

DİQQƏT: Yeni virus peyda olub!

16

Gültəkin Hacıbəyli mandat alsaydı, indi də Əli Kərimlini söyləyirdi

12

Sizə zombi lazımdır?

12

“Bu qərar ölkəmizə etimadın və hörmətin təzahürüdür”

Prezident İlham Əliyev BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının icraçı katibini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 2-də BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının icraçı katibi Saymon Stili qəbul edib. Bakının gözəlliyinin onda heyranlıq doğurduğunu deyən Saymon Stil COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi münasibətilə dövlətimizin başçısına təbriklərini çatdırdı. Prezident İlham Əliyev təbriklərə görə minnətdarlığını bildirdi.

Qonaq BMT-nin faktaraşdırıcı missiyasının artıq Azərbaycanda olduğunu və Azərbaycan tərəfi ilə səmərəli müzakirələr apardığını, İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının - COP29-un keçirilməsi ilə bağlı Azərbaycan tərəfindən görülən hazırlıq işlərinin yüksək qiymətləndirildiyini qeyd etdi. Saymon Stil BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının əməkdaşlarının Azərbaycanda müxtəlif sahələrdə üzrə tərfüqabiləri ilə çox məhsuldar görüşlər keçirdiklərini və müzakirələr apardıklarını vurğuladı. O, COP29-un keçirilməsi üzrə Azərbaycanda yaradılmış təşkilat komitə-

sində qadınların yer almasını müsbət dəyərləndirdi. Qonaq qeyd etdi ki, artıq COP-un 28 dəfə təşkil edilməsi və təmsil etdiyi təşkilatın heyətinin COP-un keçirilməsi üzrə zəngin təcrübəsini nəzərə alaraq BMT ailəsi olaraq Azərbaycanı dəstəkləməyə və təcrübələrini bölüşməyə hazırdırlar.

Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, beynəlxalq ictimaiyyətin yekdil mövqeyi ilə COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi barədə qərar ölkəmizə etimadın və hörmətin təzahürüdür. Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, Azərbaycan tərəfi bu tədbirin uğurla keçirilməsi üçün bu təşkilatla və bütün BMT ailəsi ilə yaxından əməkdaşlıq etməyə hazırdır. Azərbaycanın beynəlxalq tədbirlərin təşkili üzrə zəngin təcrübəsinin olduğunu vurğulayan dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, COP29 ölkəmizdə keçirilən və ümumiyyətlə dünyada miqyasına görə ən çox iştirakçının qatıldığı tədbirlərdən biri olacaq. Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, Azərbaycan tərəfindən həm təşkilatı, həm də tədbirin mahiyyəti nöqtəy-nəzərindən bütün zəruri addımlar atılır və bu baxımdan ölkəmiz beynəlxalq tərəfdaşlarla sıx əməkdaşlığı yüksək qiymətləndirir. Azərbaycan Prezidenti COP29-un təşkili prosesinə könüllülərin də yaxından

celb olunacağını dedi.

Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi barədə qərar regional sülh gündəliyinin irəliyə aparılması kontekstində əldə edilmiş və bu da ümumiyyətlə COP-un tarixində yeni bir inkişafdır. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın milli və regional səviyyədə yaşıl enerjiyə keçid istiqamətində təşəbbüsləri barədə məlumat verdi. COP29-un Azərbaycanda keçirilməsinin ölkəmizin yaşıl enerjiyə keçid istiqamətində söylərinə və bu sahədə beynəlxalq tərəfdaşlarla əməkdaşlığının daha da inkişafına təkan verəcəyinə əminliyini bildirdi.

Qonaq COP çərçivəsində Azərbaycanın sədrliyinin çox mühüm mövzuya - iqlim maliyyələşdirilməsi mövzusunda həsr olunduğunu və bunun COP-un gündəliyində duran ən

vacib məsələlərdən biri olduğunu qeyd edərək, bu xüsusda çoxtərəfli diplomatiyanın və bütün tərəfdaşlarla inklüziv şəkildə işin aparılmasının vacibliyinə toxundu.

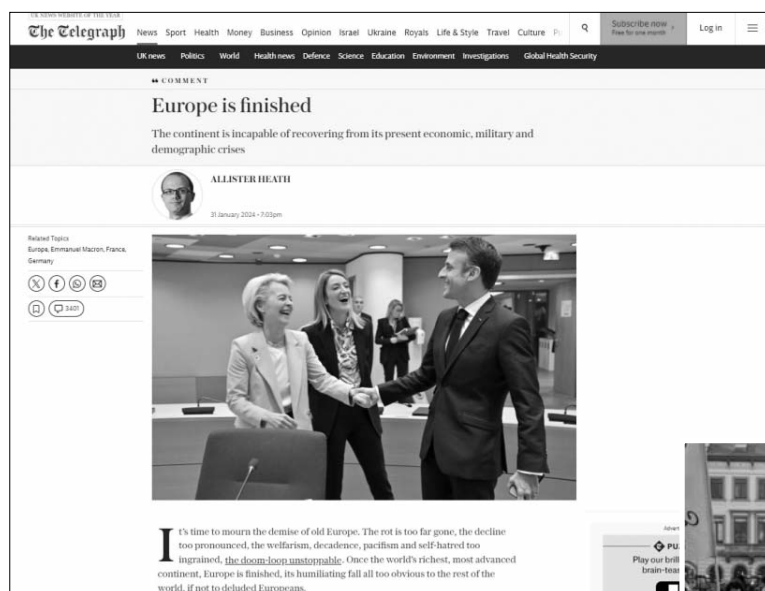
Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, Azərbaycan həmişə çoxtərəfli diplomatiyaya mühüm əhəmiyyət verib və beynəlxalq təşkilatlarda, çoxtərəfli platformalarda daim çox fəal siyasət yürüdü. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına uğurlu sədrliyini və bunun Hərəkata üzv dövlətlər tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini qeyd etdi, ölkəmizin digər beynəlxalq təşkilatlarla da uğurlu əməkdaşlığını vurğuladı. Görüşdə COP28-ə ev sahibliyi etmiş Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, COP29 və COP30-a müvafiq olaraq ev sahibliyi edəcək Azərbaycan və Braziliya arasında üçtərəfli əməkdaşlığın vacibliyi vurğulandı.

“Avropanın sonu yaxınlaşır. Qitə üzleşdiyi iqtisadi, hərbi və demografik böhranlardan çıxma bilmir. Köhnə qitənin məhvə yasa tutmağın vaxtıdır. Siyasi elita Avropayı dağılmaq ərəfəsinə gətirib çıxarıb. Köhnə Avropa bu gün ağılmalı vəziyyətə düşüb. Yiğilan problemlər o qədər böyükdür ki, onların həlli mümkün görünür.” AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Britaniyanın “The Telegraph” qəzetində dərc olunan məqalədə yer alıb.

Məqalənin müəllifi Allister Heathin fikrincə, Avropanın çürüməsi prosesi o qədər dərinə gedib ki, artıq onu geri qaytarmaq mümkün deyil. Vaxtla Avropa inkişaf edən varlı qitə idi. Lakin indi Avropanın sonu çatıb və bunu avropalılardan başqa bütün dünya başa düşür. İqtisadi gərginlik, geosiyasi qeyri-müəyyənlik, miqrasiya böhranı, inteqrasiya proseslərinin yarımqı qalması və demokratiya qıtlığı metastaz verməyə başlayıb. Problemlər o qədər dərinləşib ki, Avropanın siyasi elitasının eqoist və demaçoq siyasətçiləri onları həll etmək iqtidarında deyillər.

Müəllif nəzərə çatdırır ki, Almaniya, Fransa və Niderland sosial partlayışın astanasında dayanıb. Fermerlərin səbir kasası daşılıb və onlar etirazlarını sərt formada bil-

“The Telegraph” qəzeti: Avropanın sonudur

dirirlər. Amerika və Avropa arasında davam edən 248 illik qarşıdurmadan Amerika qalib çıxdı. Lakin bu gün ABŞ-da da iqtisadi böhran və əhalinin sosial vəziyyətinin pisləşməsi müşahidə olunur. Kapitalizm, ali dəyərlər, qanunun alliliyi, şəxsiyyət azadlığı kimi dəyərləri əldə rəhbər tutan Avropa nihilizmə, anti-liberalizmə, yoxsulluğa yuvarlanıb. Avropa dövlətləri islahatlar keçirib cəmiyyətin rifahının yüksəlməsinə nail ola bilmədilər.

Məqalədə bildirilir ki, Avropa

Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, qitə əhalisi miqrasiyaya baxmayaraq, azalır. Qitə əhalisinin sayı 2100-cü ildə 419,5 milyona düşəcək. Avropada sosial vəziyyətin ağır olması dünyaya uşaq gətirmək istəyən ailələrin sayını kəskin azaldı ki, bu da əhalinin qocalmasına səbəb olub. Fransa, Almaniya və Belçika miqrantları qəbul etsələr də, onların işlə təmin olunmasına, təhsil almalarına diqqət ayırmır. Bu da gələcəkdə kriminal və digər neqativ halların artması üçün əsas yarıdır.

Həmçinin vurğulan ki, 2023-cü ildə ABŞ-da ümumi daxili məhsul 3,3 faiz artsa da, Avropada iqtisadi artım sıfır səviyyəsində olub. Vergilərin artması və dövlətin özəl sahələrə həddən artıq müdaxiləsi Avropanın istehsal qabiliyyətini xeyli azaldı. Ekologiyanın qorunması adı altında istehsal müəssisələrinə və kənd təsərrüfatına qadağalar tətbiq olunur. Bu da populist siyasətçilərin öz məqsədlərinə çatmalarına xidmət edir. Yazıda Avropanın təhlükəsizliyi məsələsinə də toxunan müəllif qeyd edir ki, qitənin müdafiəsi tamamilə ABŞ-ın üzərinə düşür və bu da uzun müddət davam edə bilməz.

Demokratik, dünyəvi dövlət quruculuğunda inamla addımlayan Azərbaycan dünyaya inteqrasiya yolunda da mühüm nailiyyətlər əldə edib. Dünyanın bir çox nüfuzlu təşkilatlarına üzv olan Azərbaycanla mövcud əlaqələr gündən-günə inkişaf edir. Azərbaycan regional və global layihələrin reallaşmasında fəal iştirak edir. Təkcə neft deyil, TAP və TANAP kimi qaz xətlərinin işə düşməsi ilə Avropanın enerji təhlükəsizliyi xəritəsi tamamilə dəyişmiş oldu. Azərbaycanın Parlamentlararası İttifaqla əlaqələri də dinamik şəkildə inkişafdadır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 1-də Parlamentlararası İttifaqın Baş katibi Martin Çunqonqu qəbul etməsi əlaqələrin müasir dövrdə davamlığına əsaslanır. Parlamentlararası İttifaqın Baş katibi Martin Çunqonq Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin təmin olunması münasibətilə dövlətimizin başçısına təbriklərini çatdırıb.

Dövlət başçımız Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin təmin olunmasının Azərbaycan xalqı və dövləti üçün tarixi məqam olduğunu qeyd edərək bunun regionda sülhün və sabitliyin gücləndirilməsi üçün imkanlar yaratdığını vurğulayıb. İkinci Qarabağ müharibəsinin nəticəsi Qafqazın yeni geosiyasi vəziyyətinin formalaşmasında mühüm mərhələ oldu. Regionda yeni reallıqlar yaranıb. Dövlətimizin başçısı Minsk qrupunun 28 il ərzində münaqişənin həlli prosesi ilə məşğul olsa da heç bir nəticə əldə edilmədiyin vurğulayaraq, Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad olunmadığını diqqətə çatdırıb. Məcburi köçkünlərin geri qayıtması təmin edilmədi. Azərbaycan tərəfi isə torpaqları işğal altında olan zaman haqlı şəkildə Minsk qrupunun üzv dövlətlərini Ermənistanla təzyiq göstərmək, ona müvafiq sanksiyalar tətbiq etmək bərədə təkliflər irəli sürdüyü halda, o vaxt Minsk qrupu tərəfindən bu istiqamətdə heç bir addım atılmadı.

BEYNƏLXALQ HÜQUQUN FUNDAMENTAL PRİNİPLƏRİ

Döyüş əməliyyatlarının həyata keçirildiyi zaman kəsiyində dövlət başçısının informasiya savaşının ön cərgəsində dayanaraq, Azərbaycanın haqlı mövqeyini tutarlı faktlarla beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırdı və Ermənistanın və onun havadarlarının, erməni diasporunun uzun illərdən bəri ölkəmizə qarşı apardığı total təbliğatı diplomatik və siyasi məhərətlə alt-üst etmiş oldu. Həm Vətən müharibəsi, həm də ondan sonrakı dövrdə Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə olan nüfuzunun böyük müsbət nəticələri özünü göstərdi. Bu gün Azərbaycanın regionda yaratdığı yeni reallıqlar beynəlxalq birlik tərəfindən qəbul olunur və dəstəklənir. Azərbaycanın 44 günlük müharibədə qələbəsinin legitimliyinin dünyanın bütün geosiyasi qütbləri tərəfindən qəbul edilməsi, işğaldan azad etdiyimiz ərazilərimiz üzərində suveren hüquqlarımızın bərpasının beynəlxalq birlik tərəfindən tanınması, haqq işimizə əvvəlkindən daha çox dəstək verilməsi, Prezident İlham Əliyevin həm müharibə, həm də post-müharibə dövründə həyata keçirdiyi siyasətin nəticəsidir. Prezident İlham Əliyev diqqətə çatdırıb ki, 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsi başa çatandan sonra Azərbaycan regionda sülh gündəliyinin təşəbbüskarı olaraq Ermənistanla sülh müqaviləsinin imzalanması təklifi ilə çıxış edib. Amma Ermənistan tərəfindən buna adekvat reaksiya verilmədi. Ona görə də Azərbaycan sülh müqaviləsinin əsaslarını təşkil edən beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə uyğun olaraq 5 prinsip irəli sürüb ki, bunun əsasında da sülh müqaviləsi üzrə danışıqlar prosesinin təşəbbüskarı Azərbaycan olub. Bu 5 əsas prinsip beynəlxalq hüququn fundamental prinsipləridir və bu əsasda normallaşmaya nail olmaq mümkündür: Dövlətlərin bir-birlərinin suverenliyi, ərazi bütövlüyü, beynəlxalq sərhədlərinin toxunulmazlığı və siyasi müstəqilliyini qarşılıqlı şəkildə tanıması; dövlətlərin bir-birlərinə qarşı ərazi iddiaları

Azərbaycan regionda sülh gündəliyinin təşəbbüskarıdır!

Prezident İlham Əliyev: "Azərbaycan ilə Ermənistan arasında artıq de-fakto sülh mövcuddur"

nın olmamasının qarşılıqlı təsdiqi və gələcəkdə belə bir iddianın qaldırılmayacağına dair hüquqi öhdəliyin götürülməsi; dövlətlərarası münasibətlərdə bir-birlərinin təhlükəsizliyinə hədə törətməkdən, siyasi müstəqillik və ərazi bütövlüyünə qarşı hədə və gücdən istifadə etməkdən, habelə BMT Nizamnaməsinin məqsədlərinə uyğun olmayan digər hallardan çəkinmə; dövlət sərhədinin delimitasiyası və demarkasiyası, diplomatik münasibətlərin qurulması; nəqliyyat və kommunikasiyaların açılışı, digər müvafiq kommunikasiyaların qurulması və qarşılıqlı maraqları doğuran digər sahələrdə əməkdaşlığın qurulması. Əlbəttə ki, iki dövlət məhz bu baza prinsipləri əsasında intensiv, substanziv və nəticəyə yönəlik danışıqlar apararaq iki-tərəfli sülh sazişini yekunlaşdırma bilərlər.

"İKİ ÖLKƏNİN SƏRHƏDİNDƏ BİR NEÇƏ AYDIR SÜLH ŞƏRAİTİ HÖKM SÜRÜR"

Dövlətimizin başçısı 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsi başa çatandan sonra üçtərəfli Bəyanat çərçivəsində Ermənistanın üzərinə götürdüyü bir sıra öhdəliklərini yerinə yetirmədiyini, son 3 il ərzində Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində separatizmi maliyyə, hərbi və digər vasitələrlə dəstəkləməkdə davam etdiyini bildirib. Azərbaycan Prezidenti ötən il sentyabrın 2-də Ermənistan rəhbərliyinin qondarma "Dağlıq Qarabağ respublikası"nın "müstəqilliyi" münasibətilə göndərdiyi təbrikin, həmçinin sentyabrın 9-da keçirilmiş zirvə görüşündə "prezident seçkiləri"nin sülh prosesinə ciddi zərbə vurduğunu, Azərbaycanın özünün ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin etmək üçün antiterror tədbirləri keçirməli olduğunu vurğulayıb. Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında artıq de-fakto sülh mövcuddur və iki ölkənin sərhədində bir neçə aydır sülh şəraiti hökm sürür. Amma bu prosesin məntiqi sonluğa çatdırılması üçün sülh müqaviləsi imzalanmalı və Ermənistanın Azərbaycanla qarşı ərazi iddialarına son qoyulmalıdır.

Ermənistanın müstəqillik haqqında Bəyannaməsində Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinin Ermənistanla birləşdirilməsinə və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün pozulmasına birbaşa çağırışlar var və bu sənədə istinadlar da Ermənistanın Konstitusiyasında öz əksini tapıb. Azərbaycan Prezidenti onu da bildirib ki, həmçinin Ermənistanın digər normativ-hüquqi sənədlərində Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları, Ermənistanın qoşulduğu bir çox konvensiyalarda və digər sənədlərdə Azərbaycanın Qarabağ üzərində suverenliyini tanımayan çoxsaylı qeyd-şərtlər

mövcuddur. Bununla yanaşı, dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, Ermənistanın beynəlxalq məhkəmələrdə Azərbaycana qarşı irəli sürdüyü iddiaların əsasını da Ermənistan tərəfindən Azərbaycanın suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün tanınmaması, Qarabağın Azərbaycandan ayrılması kimi məsələlər təşkil edir. Azərbaycan Prezidenti qeyd edib ki, bu iddialara son qoyulduğu, Ermənistan Konstitusiyasında və digər normativ-hüquqi sənədlərdə dəyişikliklər edildiyi halda sülhə nail oluna bilər. Ermənistanda bunun tez bir vaxtda həyata keçirilməsinin vacibliyini bildiren dövlətimizin başçısı bildirib ki, hazırda Ermənistanda bu mövzuda ölkədaxili müzakirələrin başlanması müsbət addım kimi qiymətləndirilir və bu, sülh prosesinin tezliklə yekunlaşdırılması üçün yaxşı imkan yarada bilər. Qonaq Beynəlxalq Parlamentlər İttifaqının Ermənistanın və Azərbaycanın parlament nümayəndələri arasında dialoq üçün platforma ola biləcəyi təklifi ilə çıxış edib. Dövlətimizin başçısı bu təşəbbüsü yüksək qiymətləndirərək, iki ölkənin parlamentləri arasında məhz bu platformada dialoqun aparılmasının Azərbaycan tərəfindən dəstəkləndiyini diqqətə çatdırıb.

RƏSMİ PARIS ANTI-AZƏRBAYCAN SİYASƏTİ YÜRÜDÜR

Fransanın regionda dağıdıcı siyasət həyata keçirərək od üstünə benzin tökmək prinsipindən çıxış etdiyini, Ermənistanın militarizasiya siyasəti apardığını, geosiyasi intriqaların təşəbbüskarı olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev rəsmi Parisin regionda vəziyyətin gərginləşməsinin səbəbkarı olduğunu, müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarda və parlament müstəvilərində anti-Azərbaycan siyasət yürütdüyünü də diqqətə çatdırıb. Dövlətimizin başçısı Fransanın Cənubi Qafqaz regionunda aparıcı mövqeyə nail olmaq və nüfuzunu gücləndirmək məqsədilə siyasət yürütdüyünü, lakin onların bu istiqamətdəki cəhdlərinin əbəs olduğunu vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyev Avropa Şurası Parlament Assambleyasında anti-Azərbaycan xarakteri daşıyan və Azərbaycan nümayəndə heyətinin etimadnaməsinin ratifikasiya edilməməsi ilə bağlı azlıq olan bir qrupun təşəbbüsünün dialoqa xidmət etmədiyini vurğulayaraq bildirib ki, bu, ümumiyyətlə, parlament platformasının ənənələri ilə ziddiyyət təşkil edir. Azərbaycan nümayəndə heyətinin hüquqlarının bərpa edilməli olduğunu deyən dövlətimizin başçısı diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan nümayəndə heyətinin hüquqları bərpa olunmayacağı təqdirdə, Azərbaycan tərəfindən də Avropa Şurası və Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinə iştirak

məsələsinə yenidən baxılacaq.

QOŞULMAMA HƏRƏKATINA AZƏRBAYCANIN SƏDRLİK ETMƏSİ ÖLKƏMİZİN DÜNYA BİRLİYİNDƏ QAZANDIĞI BÖYÜK NÜFUZDUR

Parlamentlararası İttifaqın Baş katibi Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına uğurlu sədrliyi münasibətilə də təbriklərini çatdırıb, ölkəmizin Hərəkatın parlament ölçüsünün yaradılması təşəbbüsünü təqdir edib. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına 4 illik sədrliyi müddətində bu təsisatın beynəlxalq nüfuzunun artırılması, yeni əməkdaşlıq sahələrinin yaradılması, bu xüsusda parlament, gənclər ölçülərinin və qadın platformasının təsis olunması istiqamətində təşəbbüslərlə çıxış etdiyini vurğulayıb.

Azərbaycanın dinamik inkişafı, bütün sahələri əhatə edən məqsədyönlü islahatlar və əldə edilən nailiyyətlər beynəlxalq müstəvidə yüksək qiymətləndirilir. Ölkəmizin Qoşulmama Hərəkatına üzv olduqdan cəmi 8 il sonra belə nəhəng bir təşkilata sədrlik etməsi Azərbaycanın müstəqillik tarixində mühüm siyasi hadisələrdən biridir. Həmçinin 2019-2022-ci illərdə təşkilata sədrlik etmək kimi statusa malik olması da Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş kimi mövqeyini gücləndirməsi, ikitərəfli və çoxtərəfli münasibətlərini inkişaf etdirməsi baxımından ölkəmizə mühüm dividendlər gətirir. Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına global anlamda çox çətin bir dövrdə sədrliyi öz üzərinə götürməsinə baxmayaraq, çox effektiv və konstruktiv sədrlik nümayiş etdirdi. Qoşulmama Hərəkatının Azərbaycana dəstəyinin əhəmiyyəti kifayət qədər böyükdür. 2020-ci il Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Tovuz rayonu istiqamətində törədilən hərbi təxribatla əlaqədar və Vətən müharibəsi zamanı Qoşulmama Hərəkatında qəbul edilən sənədlərdə Azərbaycanın haqlı mövqeyi müdafiə olundu. Vətən müharibəsi zamanı - 2020-ci ilin oktyabrında nazirlər səviyyəsində keçirilən onlayn iclas çərçivəsində xüsusi bəyanat qəbul olundu. Bu sənədlərdə Qoşulmama Hərəkatı ölkələri Azərbaycanın ədalətli mövqeyini dəstəkləyib və ərazi bütövlüyünün bərpasına yönəlmiş səylərinə dair Azərbaycanla həmrəyliyi ifadə edib. Vətən müharibəsi dövründə BMT Təhlükəsizlik Şurasında baş tutmuş müzakirələrdə Qoşulmama Hərəkatının üzvü olan ölkələr təklif edilən sənəd layihəsinə Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qəbul edilmiş 822, 853, 874, 884 sayılı qətnamələrinə istinadın daxil edilməsinə dair ısrarlı mövqə sərgiləyiblər. Onların bu ısrarlı mövqeyi nəticəsində Təhlükəsizlik Şurasının bir sıra daimi üzvləri bəyanat layihəsinə geri götürməyə məcbur oldular. Qoşulmama Hərəkatı ölkələri beynəlxalq hüquqa və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə uyğun olaraq, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə müntəzəm dəstəyi özünü büruzə verib. BMT-dən sonra dünyada ikinci böyük beynəlxalq təşkilatına - Qoşulmama Hərəkatına Azərbaycan Respublikasının sədrlik etməsi ölkəmizin dünya birliyində qazandığı böyük nüfuzundan xəbər verir. Görüşdə qarşılıqlı maraqları doğuran digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb. Azərbaycan dünya miqyasında çox böyük hörmətə və yüksək imicə malik olan ölkədir. Bu nüfuzun qazanılması Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin apardığı uğurlu xarici siyasətin nəticəsidir. Bu gün Azərbaycan apardığı siyasət nəticəsində regionda liderliyini qoruyub saxlayır. Eyni zamanda, ölkəmiz Cənubi Qafqazın iqtisadi baxımdan da lider dövlətidir. Azərbaycanın bugünkü reallıqlarına nəzər salaraq görmək olar ki, ölkə sözün əsl mənasında müstəqil dövlət kimi dünya xəritəsində öz yerini tuta bilib. Bütün regional məsələlərdə fəal iştirak edən Azərbaycan regional sabitlik və inkişaf amilinə çevrilib.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Ermenistanın növbəti addımları barədə parlamentinin rəhbəri Alen Simonyanın açıqlaması bu ölkədə daşları yerindən oynadı. Muxalifət və ictimai fəallar indiki hökumətin, Paşinyan komandasının satqın olduğunu təbliğ etməkdədirlər. Hakimiyyət nümayəndələri isə fərqli düşünür və danışıq. Simonyan bildirdi ki, ölkəyə yeni himn və gerb lazımdır. Mahnının musiqisi ermənilərə yaddır və dövlət nişanındakı şir gülən sifəti xatırladır. Bundan əlavə, Simonyan hesab edir ki, Ermənistan "su altında qalmalıdır". Ekspertlər hesab edirlər ki, bu yolla hakimiyyət Dördüncü Respublika layihəsini cəmiyyətlə müzakirə etməyə, onu dəyişikliklərə hazırlamağa davam edir. Çoxları Simonyanın ifşasını Azərbaycan və Türkiyəyə növbəti güzəşt kimi qəbul edirlər. Məsələ burasındadır ki, himnin mətni Rostovda doğulmuş Mikael Nalbanyanın "İtalyan qızının mahnısı" poeması əsasında, musiqisini isə livanlı erməni Barsen Kanaçyan yazıb. Azad və müstəqil vətən uğrunda ölməkdən qorxmasın deyən qadının tikdiyi bayrağı kişiye necə verməsindən bəhs edilir. Gerbdəki heyvanlar isə "dörd qədim erməni krallığı"ni simvollaşdırır. Dövlət nişanının ortasında Ağrı dağı, üstündə Nuhun gemisi, aşağıda isə su var. Bildiyiniz kimi, sönmüş vulkan Türkiyə ərazisində yerləşsə də, ermənilər ən mühüm rollardan birini oynamaqda davam edirlər. Bu da Türkiyəyə ərazi iddiasıdır.

Himndən, gerbdən və "Ararat"dan imtina...

Paşinyan və komandası nəyi və niyə dəyişir?

Beləliklə, bəziləri Simonyanın sözlərini erməni xalqının qədim tarixinə iddialardan imtina etmək təklifi və əvvəlki "əzəmətinə" qayıtmaq cəhdi kimi şərh edirlər. Bunu dolayısı ilə özü də təsdiqləyir. "Biz başa düşməliyik ki, Ermənistan hara gedir və hansı məqsədlər güdür, respublika bunun üçün mövcuddur. "Böyük Ermənistan"ı bərpa etmək, yoxsa vətəndaşların təhlükəsizliyini və rifahını təmin etmək, hansı daha vacibdir? Biz bu suallara cavab verməliyik və düşünürəm ki, cəmiyyətimizdə onlara verilən cavablar birmənalı deyil", - deyərək Simonyan Çexiya parlamentinin rəhbəri Marketa Pekarova Adamova ilə danışıqların yekunu üzrə keçirilən mətbuat konfransı zamanı bildirdi.

Maraqlıdır ki, bu təkə Simonyanın şəxsi fikri deyil. Hələ 2023-cü ilin yayında Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan himnin yenidən yazılmasını təklif edib və gerbdə şirlərin təsvir olunmasına təəccüblənib, baxmayaraq ki, respublikada onlara rast gəlinir. 2024-cü ilin əvvəlində hökumət başçısı ölkənin yeni geosiyasi və regional şəraitdə rəqabətə davamlı olması üçün Konstitusiyanın yenidən yazılmasının zərurliyini bəyan etdi. Erməni mediası bunu preambuladan Qarabağdan və Osmanlı İmperiyasında erməni soyqırımından bəhs edən İstiqlal Bəyannaməsinə istinad çıxarmaq cəhdi kimi qiymətləndirib.

Bundan əlavə, baş nazirin aparat rəhbərinin müavini Taron Çaxoyan bildirdi ki, "Ararat"ın əvəzinə gerbdə Everest görünə belə, onun ölkəsi üçün heç nə dəyişməyəcək. "Biz süfrə natiqliyi ilə dövlət qurmaq məntiqindən kənara çıxmalyıq. Onlar dövləti süfrə tostları ilə dəstəkləyirlər, dövləti natiqliklə, pafosla qurmurlar, vətəni bayraq yandıraraq atmaqla xilas etmirlər. Dövlət rəmzlərinə gəlincə, biz daha həssas olmalıyıq. Onlar xalqın yox, dövlətin simvoludur. Gerb əsrlər boyu dövlətsiz yaşayan erməni xalqını deyil, Ermənistanı simvollaşdırır".

Lakin Ermənistan hakimiyyətində heç də

hamı belə radikal dəyişikliklərlə razılaşmır. Belə ki, parlament sədrinin müavini Ruben Rubenyan bildirdi ki, hələlik yeni Konstitusiyaya layihəsi yoxdur, ona görə də onun guya Azərbaycanın sifarişini ilə hazırladığı barədə iddiaların heç bir əsası yoxdur. Eyni zamanda, siyasətçi vurğulayıb ki, hakim "Mülki Müqavilə" partiyası himn və gerbin dəyişdirilməsi ilə bağlı qərar qəbul etməyib və özü də buna qarşıdır. "Hakimiyyət çoxdan Konstitusiyanın, gerbin və himnin dəyişdirilməsi məsələsini gündəmə gətirir, çünki bu güzəştlər Azərbaycanla sülh müqaviləsinin imzalanmasına və Türkiyə ilə münasibətlərin normallaşmasına kömək edəcəyinə inanırlar. Amma cəmiyyət bu yanaşmanı çox mənfi qəbul edir, ona görə də Paşinyan hələ sözdən əmələ keçməyib", - Strateji Araşdırmalar və Təşəbbüslər üzrə Analitik Mərkəzin rəhbəri Hayk Xalatyana bildirdi.

Paşinyan və komandası

Eyni zamanda, o hesab edir ki, Bakı və Ankaranın hazırkı gözləntilərini ən yaxşı şəkildə qarşılamaq üçün İrevan "Ararat"dan imtina etsə, himni və hətta tarix dərslərini yenidən yazsa belə, bu, hələ də tam sülhün bağlanması üçün kifayət etməyəcək. "Əvvəlcə Qarabağın sülh üçün kifayət edəcəyinə inanılırdı, lakin gördüyümüz kimi, indi bu kifayət deyil. Nəhayət, Bakı və Ankara erməni faktorunu öz maraqlarına təhlükə kimi görür, ona görə də bütün gücləri ilə onu zərərsizləşdirməyə çalışırlar. Və onların bunu "yumşaq", humanitar və iqtisadi, lakin uzunmüddətli perspektivdə etmək və ya gücdən istifadə etməklə daha sürətli yol seçmək arasında seçim var", - Xalatyana vurğulayıb.

"Görünür, hakimiyyət dördüncü respublikanın necə olması barədə düşünür, ona görə də tədricən yeni Konstitusiyaya, himn və gerblə bağlı fikirləri ümumi müzakirəyə çıxarırlar. Eyni zamanda, Simonyan "Məxməri İnqilab"dan

qısa müddət sonra himnin dəyişdirilməsini xatırladı. Sonra onun təklifinə reaksiya kifayət qədər kəskin oldu. Parlamentin spikeri Aram Xaçaturyanın yazdığı Sovet Ermənistanının himninin musiqisini bəyənir, lakin 2020-ci il müharibəsindən əvvəl bu, suverenliyin itirilməsi əlaməti kimi qəbul edilirdi. İndi reaksiya eyni ola bilər, amma başqa səbəbə görə", - erməni politoloq Arşaluys Mqdesyan deyir.

Bir neçə il əvvəl Ermənistan hakimiyyətinin Qarabağın təhlükəsizliyinin təminatçısı adlandırılmaqdan əl çəkəcəyini təsəvvür etmək mümkün deyildi. Amma təcrübə göstərdi ki, bu mövzu mediada nə qədər uzun müzakirə olundusa, onu norma kimi qəbul etmək bir o qədər asanlaşdı.

Bəs baş nazir nə deyir?

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan isə əmin olduğunu bildirdi ki, Ermənistanın dövlət siyasəti rəhbər tutularsa və Qarabağ və Ermənistanın birləşdirilməsi qərarına əsaslanarsa, heç vaxt sülh olmayacaq. Paşinyan bu qənaətini Ermənistan İctimai Radiosunun "Təhlükəsiz mühit" proqramına müsahibəsində mümkün yeni Konstitusiyaya kontekstində Müstəqillik Bəyannaməsinə toxunaraq bildirdi. "Bəyannamə nədir? Biz bəyan etdik ki, niyə dövlət yaradıq, çünki bəyannamədə deyilirdi ki, biz müstəqil dövlət yaratmaq prosesinə başlayırıq. Və biz üç əsas istiqaməti vurğulayırdıq: birincisi tarixi ədalət, ikincisi erməni xalqının arzularını, üçüncüsü Qarabağ Milli Şurasının və Ermənistan Ali Şurasının yenidən birləşmə haqqında qərarı. Məsələn, biz həmişə Azərbaycan nöqtəy-nəzərindən baxırıq, bəs niyə digər qonşularımızın bunu necə qəbul etdiyinə baxmırıq? Bizim dediklərimizi necə qəbul edirlər: biz tarixi ədaləti bərpa etmək üçün dövlət yaradıq? Tarixi ədaləti bərpa etmək nə deməkdir?", deyərək Paşinyan qeyd edib.

O, Ermənistanın vədlərini qonşu ölkələrin necə qəbul etdiyi barədə düşünməyi təklif edib. "Bir daha deyirəm: biz daim deyirik: Azərbaycan necə qəbul edir, Türkiyə necə qəbul edir və biz niyə sual vermirik: Gürcüstan necə qəbul edir? Biz niyə soruşuruq: niyə Gürcüstanın Ermənistanla yox, Azərbaycan və Türkiyə ilə dərin müdafiə əlaqələri var? Bu, dövlətimizin təməlini qoyduğumuz göndərdiyimiz mesajlarla bağlı ola bilərmi? Növbəti

sual. Biz həqiqətən bu gün bəyannamə ilə münasibətimizi tənzimləməliyik. İndi sual olunur: dövlət siyasətimiz buna yönəlməlidirmi və dövlət siyasətimiz bu mesajı rəhbər tutmalı və "Dağlıq Qarabağın Milli Şurası"nın və Ermənistan Ali Şurasının Qarabağın birləşdirilməsi və Ermənistan Ali Şurasının qərarına əsaslanmalıdır? Bu, siyasi seçim məsələsidir. Əgər belədirsə, bu o deməkdir ki, bizdə heç vaxt sülh olmayacaq. Üstəlik, bu o deməkdir ki, bizdə indi müharibə olacaq, çünki bir daha deyirəm, görün iqtisadiyyat necə inkişaf edir, indi biz ordumuzu gücləndirəcəyik və hamı görür ki, biz ordunun transformasiyasına çox ciddi vəsait sərf edirik. Bu o deməkdir ki, qonşularımız ən azı onlarla probleminiz olduğunu bildirdiyimiz üçün bizi məhv etmək üçün ittifaq yaradacaqlar. İkinci məqam ondan ibarətdir ki, mənim dediklərim, bu dis-

kursun inkişafı və dərk edilməsi Ermənistanı gücləndirəcək, yoxsa zəiflədəcək? Bu, mütləq Ermənistanı gücləndirəcək, çünki bu diskursa arxalansaq və onu uzunmüddətli strategiya kimi seçsək, silah idxal edərkən heç bir problemimiz olmayacaq və ya az problemimiz olacaq, çünki onlar başa düşəcəklər ki, biz bu silahları götürürük", - baş nazir vurğulayıb.

Paşinyan qeyd edib ki, insanlar daim hər şeyə Azərbaycan və Türkiyənin məntiqi nöqtəy-nəzərindən baxırlar və görünür, bu dünyada yalnız Ermənistan, Türkiyə və Azərbaycan var. "Əgər bu təklif həyata keçirilsə, dövlətimizin son nəticədə güclənəcəyi, yoxsa zəifləyəcəyi sual altındadır. Azərbaycan necə, dövlətimizin güclənməsini istəyirmi? Təbii ki, istəmir. Aydın ki, Ermənistanda bu məzmunun dərk edilməsini istəməyən qüvvələr var - bir hissəsi səmimi, obyektiv, digər hissəsi təhriki ilə. Demək istəyirlər ki, bu hökumət Azərbaycanın tələbi ilə, Azərbaycan üçün edir, Azərbaycanın gündəmini irəli sürür", - deyərək baş nazir qeyd edib ki, 2018-ci ilin xalq qeyri-zorakı, məxməri inqilabından sonra, 2020-ci ilin 44 günlük müharibəsindən sonra və bütün bunlardan asılı olmayaraq, konstitusiyaya mövzusu həmişə gündəmə gətirilib.

Bu gün Ermənistanda daxili siyasi çaxnaşma özünün pik həddindədir. Hakimiyyət regionda baş verən yeni reallıqla barışmaq məcburiyyətindədir, amma kilsə, muxalifət və diaspor buna qarşıdır. Belə görünür ki, Paşinyan çarpaz atəş altındadır və vəziyyətdən çıxmaq üçün hələ bir müddət çapalayacaq. Azərbaycanla sülh müqaviləsi imzalamaq üçün günləri, saatları saysa da, yəni bunu istəsə də 1991-ci ildə erməni şovonistlərinin qəbul etdiyi qərarlar, konstitusiyada edilən dəyişikliklər buna əngəl olur. Yeni, nə qədər ki, Ermənistan Qarabağa və Ağrı dağına iddiasından rəsmi şəkildə əl çəkməyib, sülh olmayacaq.

V.VƏLİYEV

Yevgeni Mixaylov: “Ermənistan Qərb kəşfiyyatçıları ilə dolub”

Cənubi Qafqaz Ölkələrinin Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin direktoru Yevgeni Mixaylov “Moskva-Baku” portalına müsahibəsində Ermənistan və NATO arasında fəal yaxınlaşmanı və Qərbin Qafqazda apardığı destruktiv siyasəti şərh edib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- Yevgeni Aleksandroviç, NATO baş katibinin xüsusi nümayəndəsi Xavyer Kolomina bildirib ki, Ermənistanın xarici və müdafiə siyasətində Şimali Atlantika hərbi blokuna tərəf keçməsi alyansı ruhlandırır. Və NATO hazırda erməni tərəfi ilə qarşılıqlı fəaliyyəti genişləndirmək üçün konkret layihələri, xüsusən də “iddialı məqsədləri” olan yeni proqramı, eləcə də Hərbi Alyansın Ermənistan hərbiçilərinə təlim keçmək imkanlarını müzakirə edir. Onu da qeyd edək ki, bu yaxınlarda Ermənistan Müdafiə Nazirliyi erməni hərbiçilərinin NATO standartlarına uyğun hazırlanmış forma geyinməyini açıqlamışdı...

- Bu gün Ermənistan ətrafında baş verən hər şey rəsmi Moskvanı ciddi narahat etməlidir və edir, çünki Ermənistan hələ də KTMT və Aİ-nin bir hissəsidir. Və eyni zamanda, İrəvan Rusiyaya qarşı ardıcıl tərribatlardan sonra yenə də eyni vaxtda bir neçə stulda- Rusiya və Qərbdə- oturmağa çalışır. Anti-Rusiya addımları çoxdan üzə çıxıb. İndi məlum olub ki, Fransa şirkəti Ermənistanla birlikdə və Ermənistan ərazisində silah istehsal edəcək. Ermənistan hakimiyyəti ordunun NATO formasına keçdiyini bəyan edib. Növbəti ssenari göz qabağındadır. Əgər Rusiya kəskin qərarlar qəbul etməsə, bir müddət sonra Ermənistanın NATO blokunda status qazanmaq cəhdi barədə eşidəcəyik. Ermənistan Qərbin adı və tipik oyuncağına çevrilib. Qərb Ukraynanın da qabağında “kökəni” eyni şəkildə yelləyirdi. Bu ölkə üçün nəyə gətirib çıxardı? Fəlakətə.

Bu gün Ermənistan müntəzəm olaraq belə saxta kökə ilə şirnikləndirilir. Və Ermənistan hakimiyyətinin apardığı təbliğat sayəsində erməni əhalisi getdikcə anti-Rusiya mövqeyinə meyillənir. Ermənistanda bu gün Rusiya kanallarını qadağan etməyə çalışırlar, ötən gün biz İrəvanda Rusiya bayrağına və mühasirədə olan Leningrad uşaqlarının xatirəsinə ucaldılmış abidəyə qarşı millətçilik və vandalizm aktının şahidi olduq. Bir müddət sonra Ermənistanda indi Ukraynada olduğu kimi Rusiya ilə ortaq tariximizə aid abidələri sökməyə başlasalar, təəccüblənməyərək. Çünki Ermənistan hakimiyyətinin indi etdikləri hər şeyi Qərbin sifarişi ilə edirlər.

Tezliklə Ermənistanda Amerika kəşfiyyatının nümayəndələri rus hərbiçilərindən qatqat çox olacaq. Məlumat var ki, bu gün Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin bütün mərtəbəsi Amerika Birləşmiş Ştatlarının xüsusi xidmət orqanlarının nümayəndələri tərəfindən zəbt olunub. Bu da təəccüblü olmamalıdır. Hər şey hələ Serj Sarkisyanın hakimiyyəti illərində ABŞ-ın xaricdəki ən böyük səfirliklərindən birinin İrəvanda formalaşdı-

rılması, ikili təyinatlı onlarla Amerika bioloji laboratoriyalarının ölkədə yaradılması başladı. Və bu gün gördüklərimizlə bitir. Rusiya kəskin tədbirlər görməlidir və vəziyyəti dayandırmalıdır.

- Belə görünürmü ki, bu gün Qərb İrəvana daha çox təzyiq göstərir ki, Rusiyadan ayrılmaq qərarına gəlsin?

- Ermənistandakı mövcud hakimiyyət elə başdan qərbyönlü idi. Qərb isə Cənubi Qafqazda sabitliyin pozulmasına zəmin yaratmaq üçün bu gün həqiqətən də İrəvana daha çox təzyiq göstərir.

Bu gün dünya düzənində yenidən strukturlaşma gedir, onun daxilində Qərb öz mövqeyini itirir. Onun üçün ən azı haradasa Rusiyaya, onun maraqlarına və mütəfiqlərinin, xüsusən də Azərbaycana zərər vurmağı həyatı əhəmiyyət kəsb edir. Ona görə də Nikol Paşinyandan Bakıya təkliflər eşidir ki, deyirlər ki, sülh müqaviləsindən əvvəl təcavüz etməmək paktı imzalayaq. Bu cür “pakt” təklifləri Ermənistanın vaxtdan istifadə etmək və Azərbaycanla yeni hərbi qarşıdurmaya hazırlaşmaq məqsədi daşıyan aldatmalardır. Sonradan düşmənin qüvvələrinin Ermənistan ərazisinə daxil olması ilə İrəvanın təhlükəsizliyinin təminatı kimi.

Amma sonda hər şey elə ola bilər ki, Ermənistan sadəcə olaraq kart kimi “oyndılacaq” və atılacaq.

İndi Ermənistan ətrafında baş verənlər Ukrayna ilə planın sxemində uyğundur. Bakıya gələn bütün bu erməni təklifləri də, Minsk razılaşmalarında olduğu kimi, son nəticədə güzgüyə çevrilə bilər: deyirlər, biz bu mövzunu bağlamışıq, həyata keçirmək fikrində deyildik, sadəcə, bir müddət dayanmaq üçün bağlamışıq. Bu vəziyyətdə nə Azərbaycanı, nə də Rusiyayı aldatmaq lazım deyil.

Əgər Qərb Ermənistana ciddi dəstək vermək qərarına gəlsə, İrəvan dərhal Rusiyadan əl çəkəcək və onu satacaq. İrəvanda gözləyirlər, izləyirlər, kiminlə münasibətin

daha “dadlı” olacağını axtarırlar.

İndi Ermənistan təhlükəsizlik qorunmasını dəyişmək qərarına gəlib. Ermənistan üçün bu, ölkənin mümkün dövlətçiliyini itirməsinə səbəb olacaq fəlakətli səhv olacaq.

KTMT-dən inciyən İrəvan onun üçün hər şeyin mümkün olduğunu düşünürdü, amma məlum oldu ki, hər şey mümkün deyil. Və yeni zəminlər tapmaq qərarına gəlib. Ancaq yeni zəminlər çox uzaqdadır. Təsəvvür edə bilmirəm ki, İrəvan öz ərazisində NATO bazasını yerləşdirməyə razılaşarsa, bu nə ilə nəticələncək. Nəinki Azərbaycan və Rusiya, regionda heç kim Qərb bazasına dözməz.

Bu gün Ermənistanda artıq onlarla Qərb

müşaviri var, biz ABŞ, Aİ, digər Qərb ölkələrinin nümayəndələrinin, NATO nümayəndələrinin respublikaya mütəmadi səfərlərinin şahidi olmuşuq və əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinə dair sazişlər elan olunur. Aİ kəşfiyyatçılarının Ermənistan-Azərbaycan sərhədində müşahidə missiyası. Növbəti addım Ermənistanda müəyyən “sülhməramlı” NATO bölməsinin peyda olmasıdır.

- Daha bir məsələ. Əgər İrəvan həqiqətən də Bakı ilə sülh istəmirsə, bütün bu Konstitusiyanın “yenidən yazılması”, Azərbaycanla sülhə doğru irəliləmək naminə gerbin dəyişdirilməsi və bu dövlət sənədlərində Azərbaycana ərazi iddialarının simvollarının aradan qaldırılması nəyə lazımdır?

Ermənistandakı bütün bu hay-küy, prinsipçə, proqnozlaşdırmaq çətindir. Etiraf edirik ki, İrəvanın gələcəkdə Konstitusiyaya dəyişikliklərinin məqsədi qanunvericiliyi Aİ standartlarına “uyğunlaşdırmaq”dır. Beləliklə, onlara “kökə” vəd olunsun ki, sizin Avropa İttifaqına üzv olmağa namizəd olacaqsınız. Necə ki, Gürcüstana, Ukraynaya və s. Ermənistan bu gün regionda qeyri-sabitlik nöqtəsidir. Və bu qeyri-sabitliyi təhrik etmək cəhdləri yeni eskalasiyaya səbəb ola bilər.

- Dünən Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, AŞPA Azərbaycan nümayəndə heyətinin statusuna yenidən baxmasa, Azərbaycan prinsipçə Avropa Şurasından çıxsa bilər...

- Biz görürük ki, Azərbaycan Ermənistan-dan fərqli olaraq Qərbin təzyiqlərinə çox möhkəm müqavimət göstərir. Hər bir ölkə, ilk növbədə, öz milli maraqlarını həyata keçirməyə can atır və Azərbaycan da məhz belə bir ölkə, ən güclü regional gücdür, məhz bu cür yanaşmalara riayət edir. Qərb isə bunu bəyənir. Onların xoşuna gəlmir ki, Azərbaycanın Rusiya ilə yaxşı münasibətləri həm də liderlər arasında əla şəxsi münasibətlərə əsaslanır. Azərbaycan kimin dost, kimin düşmən olduğunu çox gözəl anlıyır. Bu gün Azərbaycan həqiqətən də suveren dövlətlər klubuna daxil olub.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Rusiya saytı: “Cənubi Qafqazda sülh: Azərbaycanda Rusiyayı nə gözləyir?”

Rusiya Beynəlxalq Məsələlər Şurasının saytında “Cənubi Qafqazda sülh: Azərbaycanda Rusiyayı nə gözləyir?” sərəlvhəli analitik material dərc olunub. Məqalənin müəllifi “Vestnik Kavkaza” informasiya-analitik agentliyinin baş direktorunun müavini Andrey Petrovdur.

Məqalədə qeyd olunur ki, hazırda regionda tamamilə fərqli vəziyyət yaranıb: Cənubi Qafqaz 100 faiz təhlükəsiz və sabit məkana çevrilib. Potensial risklər hələ də mövcuddur, amma onların reallaşdırılması üçün siyasi və maddi resurslar yoxdur. İndi Cənubi Qafqaz de-yure olmasa da, de-facto sülh regionudur.

Müəllif yazır ki, əsas sabitləşdirici amil region dövlətlərinin heç birinin yeni müharibədə maraqlı olmamasıdır. Azərbaycan Ermənistan ərazilərinə iddia etmir, Ermənistan da Azərbaycana qarşı ərazi iddialarından imtina edib (hərçənd, Ermənistan konstitusiyasından onları silib atmaq lazımdır).

A.Petrovun fikrincə, əgər Rusiyanın Ermənistanla münasibətlərdə qeyri-müəyyənlikləri aradan qaldırmaq və əlaqələrin əvvəlki səviyyəsini bərpa etmək üzrə görüləcək çox işi varsa, bunun əksinə, Qarabağ müharibəsini təkçə özü üçün deyil, həm də bütün region üçün uşmuş Azərbaycan ilə təmaslarla bağlı hazırda inamla söyləmək olar ki, mütəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyətinin perspektivləri yeni tarixi mərhələyə qədəm qoyub.

Eyni zamanda, regional və dünya güclərinin satellitlərinə çevrilməyi üstün tutan analoji miqyaslı bir çox dövlətlərdən fərqli olaraq, Azərbaycan bütün xarici əlaqələrində öz müstəqilliyini qorumağa səy göstərir.

Müəllif sonda yazıb: “Rusiya və Azərbaycanın xarici siyasət kurslarının fundamental əsaslarını onların münasibətlərinin müstəsna konstruktiv istiqaməti müəyyən edir. Bu münasibətləri qorumaq lazımdır, çünki regiondan kənar qüvvələr Cənubi Qafqazı yenidən çalxalamaq cəhdlərindən əl çəkməyəcəklər. Amma həm Moskvada, həm də Bakıda milli maraqların müdafiəsi prioritet məsələdir”.

“Gərək hər bir evdə Azərbaycan Bayrağı olsun, hər bir ailə Azərbaycan Bayrağına itaət etsin”

Ulu Öndər Heydər Əliyev

Dövlətçiliyimizin, müstəqilliyimizin rəmzi, milli suverenliyin simvolu, qürur mənbəyimiz olan Azərbaycan Bayrağı milli həmrəyliyimizin, vahid məfkurə ətrafında sıx birləşməyimizin başlıca amillərindən biridir. Bütün zirvələrdən, yüksəkliklərdən uca olan dövlət bayrağımız hər bir insanın vətəndaşlıq qürurudur. Ən müqəddəs rəmzlərdən olan bayraq millətin varlığının, mövcudluğunun sübutu, müstəqil dövlətə sahib çıxmaq bacarığının əsas göstəricisidir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yadigarı olan Dövlət Bayrağı 1918-ci il noyabrın 9-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Hökumətinin iclasında qəbul edilib. 1920-ci il aprelin 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqut etməsi və Sovet hakimiyyətinin qurulması ilə üçrəngli bayrağımızın yüksəklikdə dalğalanmasına sədd qoyulsa da, bu, xalqın tefəkküründə dərin iz salmışdır. Hər kəs bu böyük amalla Azərbaycan bayrağının Vətən torpağında dalğalanması arzusu ilə yaşamışdı. Yalnız 70 ildən sonra Azərbaycanın üçrəngli bayrağı milli şüurun oyanışı ilə yenidən Azərbaycan xalqının milli müstəqilliyinin və iradəsinin ifadəsi kimi dalğalanmağa başladı. 1990-cı illərin çətin, ağır günlərində Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Naxçıvanda mühüm dövlətçilik fəaliyyəti həyata keçirilərək, milli dövlətçilik ənənələrinin əsası qoyuldu.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında qeyd olunduğu kimi, “Azərbaycan Respublikasının dövlət rəmzləri - Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağı, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gerbi və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himnidir”. Müasir dünyada müstəqil Azərbaycan dövlətinin rəmzləri onun dövlətçilik əlaməti olmaqla yanaşı, ölkənin tarixi keçmişindən gələn və gələcəyə istiqamətlənən özünəməxsusluğunu əks etdirir. Ən müqəddəs rəmzlərdən olan bayraq millətin varlığının, mövcudluğunun sübutu, müstəqil dövlətə sahib çıxmaq bacarığının əsas göstəricisidir.

İllər uzun müstəqilliyə doğru gələn yolda Azərbaycan Respublikasının üç rəngli bayrağı ikinci dəfə qaldırıldı. Ulu Öndər Heydər Əliyev deyirdi: “Gərək hər bir evdə Azərbaycan Bayrağı olsun, hər bir ailə Azərbaycan Bayrağına itaət etsin. Bu bayraq gərək hər bir ailənin həyatının əziz bir hissəsi olsun”.

Düz 71 il sonra Ümummilli Lider Heydər Əliyevin uzaqqörən zəkası və əzmi ilə Naxçıvanda dalğalandırıldı. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yadigarı olan həmin bayraq 1990-cı il noyabrın 17-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri, xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə keçirilən sessiyada Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Bayrağı kimi təsdiq edildi. 1991-ci il fevralın 5-də Azərbaycan Respublikası Ali Soveti bu bayrağı yenidən Azərbaycanın Dövlət bayrağı kimi qəbul edilməsi haqqında qərar qəbul etdi. Sonralar Ümummilli Lider bu barədə deyirdi: “Mən belə fikirdəyəm ki, Naxçıvan MR Ali Məclisinin qəbul etdiyi qərarlar Azərbaycan Respublikasının işinə çox təsir etdi və Azərbaycan rəhbərliyi bir neçə belə qərarın qəbul edilməsində məcburiyyət qarşısında qaldı. Naxçıvan Muxtar Respublikasının üzərində bu bayraq 1990-cı il noyabrın 17-də, Azərbaycan Respublikasında isə 1991-ci il fevralın 5-də dalğalandı”.

“BİZİM BAYRAĞIMIZ CANIMIZDIR, ÜRƏYİMİZDİR”

Bayrağımızda olan hər bir rəng Azərbaycan xalqına məxsus dəyərləri özündə ehtiva edir. Göy rəng Azərbaycan xalqının türk mənşəli olmasını göstərir, türkçülük ideyası

Bütöv Azərbaycanda dalğalanan üçrəngli BAYRAĞIMIZ!

ilə bağlıdır. Qırmızı rəng müasir cəmiyyət qurmaq, demokratiyanı inkişaf etdirmək, bir sözlə, müasirləşməni və inkişaf istəyini ifadə edir. Yaşıl rəng isə islam sivilizasiyasına və islam dininə mənsubluğun göstəricisidir. Demək, bayrağımız üzərindəki hər bir rəng Azərbaycan tarixindən danışır. Bayrağımız qürur mənbəyimizdir və and yerimizdir. Müqəddəs varlıq olan üçrəngli bayrağımıza and içirik. Bu gün hər bir vətəndaşın üzərində ciddi mənəvi məsuliyyət var. Hər bir vətəndaş bu yükü öz çiyinlərində hiss etdikcə, onun dövlətçilik idealları püxtələşir. Azərbaycan xalqının türk milli mədəniyyətinin, müsəlman sivilizasiyasının və müasir Avropa demokratik əsaslarının simvoluna çevrilən, azadlıq eşqimiz olan üçrəngli bayrağımız bu gün göylərə yüksəlib.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildə Azərbaycanda hakimiyyətə qayıdışından sonra Dövlət Bayrağı milli suverenliyin simvolu və rəmzi kimi təsdiq olunub, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağı haqqında çoxsaylı normativ aktlar qəbul edilib. Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dövlət rəmzlərinə böyük diqqət göstərir. Ən yüksək zirvələrdə dalğalanan üçrəngli bayrağımız Azərbaycan dövlətinin gücünü və xalqımızın milli birliyini nümayiş etdirir. Azərbaycan Prezidenti çıxışlarının birində bildirib: “Bayrağımız qürur mənbəyimizdir. Bizim bayrağımız canımızdır, ürəyimizdir”.

Müasir dövrdə Dövlət Bayrağımız dünyanın müxtəlif ölkələrində dalğalanır. Respublikamızın dövlət qurumlarının və diplomatik nümayəndəliklərinin binaları üzərində ucalır. Mötəbər mərasimlərdə və yarışlarda Azərbaycan Bayrağının dalğalanması hər kəsdə qürur doğurur. Yüksəklərdə dalğalanan bayrağımız hər birimizə qürur, böyük iftixar və azadlığın dərin hissələrini yaşadır.

MİLLİ SUVERENLİYİN SİMVOLU

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müstəqil Azərbaycanda siyasi xəttini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin milli ideyalara bağlılığı həm də üçrəngli bayrağımıza münasibətdə açıq-aydın görünür. “Azərbaycan Respublikasının Dövlət bayrağı haqqında Əsasnamə”yə edilmiş əlavə və dəyişikliklərin təsdiqlənməsi, “Azərbaycan Respublikası Dövlət bayrağının istifadəsi qaydaları haqqında” Qanunun imzalanması da bu yüksək ehtiramın ifadəsidir. Bu gün Azərbaycan Ordusunun sahib olduğu güc də Onun bayrağına olan dərin məhəbbətindən və sədaqətindən qaynaqlanır. Azərbaycan əsgəri vətənimizin suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün qorunması ilə bağlı şərəfli əsgəri vəzifəsini yerinə yetirməyə başlayarkən, müqəddəs bayrağımıza and içir. Azərbaycanın Dövlət bayrağı milli suverenliyin simvolu kimi ölkəmizin bütün vətəndaşları üçün müqəddəs dövlətçilik rəmzlərindən birinə çevrilib. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yadigarı olan üçrəngli bayrağımızın bu gün Qarabağda, Şərqi Zəngəzurda, Şuşada dalğalanması hər bir vətəndaşımıza qürur hissi yaşadır. Artıq hər kəs əmindir ki, bayrağımız işğaldan azad olunmuş əzəli, tarixi torpaqlarda da əbədi olaraq dalğalanacaq.

“XANKƏNDİ ŞƏHƏRİNİN MƏRKƏZİ MEYDANINDA AZƏRBAYCAN BAYRAĞI QALDIRILDI”

15 oktyabr Xankəndi, Xocavənd, Ağdərə və Xocalının Azərbaycanın şəhərləri kimi bayrağımıza büründüyü gün kimi təqvimə yazıldı. “Bu gün tarixi bir gündür. Bu gün Xankəndi şəhərinin mərkəzi meydanında Azərbaycan bayrağı qaldırıldı. Bu münasi-

bətlə bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik edirəm. Bu günü biz 30 ildən çox gözlemişdik. Ancaq hər birimiz, əminəm və inanırıq ki, bu gün gələcək”. Bu sözləri ötən ilin oktyabrın 15-də Xankəndi şəhərində Azərbaycan Respublikasının İlham Əliyev Dövlət Bayrağını ucaldıqdan sonra xalqa müraciətində bildirib: “İyirmi il bundan əvvəl Prezident kimi öz vəzifə borcunu yerinə yetirməyə başlayanda qarşıma bir nömrəli vəzifə qoymuşdum ki, Azərbaycan bayrağı o vaxt işğal altında olan bütün ərazilərdə, bütün torpaqlarda, bütün şəhər və kəndlərdə qaldırılsın. Hər gün, hər saat biz bu müqəddəs məqsədə doğru gedirik. Hər gün biz bu müqəddəs anı yaxınlaşdırırıq...”. Dövlət başçısı vurğulayıb ki, biz bu gün buradayıq, Xankəndidəyik, Xankəndinin mərkəzindəyik, Azərbaycan Gerbi, Azərbaycan Bayrağı altında. Bu, böyük xoşbəxtlikdir və tarixi hadisədir. Bu tarixi biz yaşamışıq, bu tarixi biz yaratmışıq. Azərbaycan xalqı elə bir Qələbə qazanıb ki, həm dillər əzbəri olub, həm də bu Qələbə əbədi bizimlə olacaq. Bu Qələbə bizim tariximizdə əbədi olacaq. Bizdən sonra gələn nəsillər bu Qələbə ilə əbədi və haqlı olaraq fəxr edəcəklər”.

Prezident müraciətini bu sözlərlə yekunlaşdırıb: “Əziz həmvətənlər, bu meydanda bu gün durmaq böyük xoşbəxtlikdir, böyük fərəhdir, qürur mənbəyidir. Mən qürur hissi ilə Azərbaycan bayrağını bu gün qaldırmışam və doğma xalqıma bir daha demək istəyirəm ki, biz bu Qələbəyə layıqıq. Azərbaycan xalqı bu Qələbəni öz qanı, canı bahasına əldə etmişdir. Bu gün burada qaldırdığımız bayraq burada əbədi dalğalanacaq və biz burada əbədi yaşayacağıq. Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycandır!”.

Yüksəklərdə dalğalanan bayrağımız hər birimizə qürur, böyük iftixar və azadlığın dərin hissələrini yaşadır.

Zümrüd BAYRAMOVA

“Parlaq gələcəyə səs verəcəyik!”

2024-cü il fevralın 7-də ölkəmizdə keçiriləcək prezident seçkiləri ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən namizədliyi irəli sürülmüş İlham Heydər oğlu Əliyevin seçkiqabağı təşviqat kampaniyası çərçivəsində Salyan rayonunda seçicilər ilə görüş keçirilib.

Əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Vətən uğrunda canlarından keçən qəhrəman oğulların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Daha sonra Prezident İlham Əliyevin 20 illik fəaliyyətindən bəhs edən videoçarx nümayiş olunub.

Görüşdə YAP Salyan rayon təşkilatının sədri Elmar Əhmədov, təşviqat qrupunun

üzləri Sahib Həsənov, Əzizə Məmmədli, Adilə Əliyeva, Nubar Bayramova və Səidə Əliyeva çıxış ediblər.

Çıxışlarda prezidentlik fəaliyyəti dövründə İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlətimizin bütün sahələrdə qazandığı uğurlardan danışılıb, Azərbaycanın bütün istiqamətlərində irəliləyişin əldə edildiyi vurğulanıb.

Natiqlər seçiciləri prezident seçkilərində fəal iştirak etməyə, tərəqqiyə və

parlaq gələcəyə səs verməyə dəvət ediblər. Seçicilər fevralın 7-də seçki məntəqələrinə gedərək xalqımıza Zəfər sevinci yaşadan cənab İlham Əliyevə səs verəcəklərini bildiriblər.

2024-cü il fevralın 7-də ölkəmizdə keçiriləcək prezident seçkiləri ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən namizədliyi irəli sürülmüş İlham Heydər oğlu Əliyevin seçkiqabağı təşviqat kampaniyası çərçivəsində Naftalan şəhərində qadın seçicilərlə görüş keçirilib.

Görüşdə YAP Naftalan şəhər təşkilatının sədri Rövşan Heydər, partiyanın Veteranlar Şurasının üzvü Tahir Məmmədov,

Zəfər zirvəsində...

təşviqat qrupunun üzvləri Ulduz Mayılova və Elsivar Qəmbərov çıxış ediblər.

Çıxışlarda Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə böyük nüfuz və hörmət qazandığı, söz sahibinə çevrildiyi qeyd olunub. Vurğulanıb ki, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə əldə olunan tarixi Zəfər, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin tam bərpası qazanılan nailiyyətlərinin zirvə nöqtəsidir. Natiqlər seçiciləri prezident seçkilərində qalib xalqın qalib Lideri İlham Əliyevə səs verməyə çağırıblar.

Seçicilər artıq seçimlərini etdiklərini və fevralın 7-də seçki məntəqələrinə gedərək

xalqımıza Zəfər sevinci yaşadan cənab İlham Əliyevə səs verəcəklərini bildiriblər. Sonda Yeni Azərbaycan Partiyasının Himni səsləndirilib.

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədən

kənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində namizədliyi Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) tərəfindən irəli sürülmüş cənab İlham Əliyevin təbliğat-təşviqat kampaniyası çərçivəsində YAP Gənclər Birliyi bölgə gəncləri ilə görüşləri davam etdirir. Xüsusi brendləşdirilmiş avtobus ilə təşkil edilən növbəti səyyar görüş Siyəzən rayonunda keçirilib. Görüşlərdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Daha sonra YAP Gənclər Birliyinin üzvü Emil Aslanlı, YAP Təftiş Komissiyasının üzvü, Milli Məclisin deputatı Sadiq Qurbanov və YAP Siyəzən rayon təşkilatının sədri Samir Baxşiyev çıxış edərək prezident seçkilərinin önəmindən, cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın son 20 ildə qazandığı nailiyyətlərdən, xüsusilə də gənclər siyasətinin uğurlu nəticələrindən bəhs edib, qarşıda duran hədəfləri diqqətə çatdırıblar.

Gəncliyin seçimi İlham Əliyevdir!

Görüşdə, həmçinin bölgə gənclərinə seçki sistemi, seçicinin hüquq və vəzifələri barədə məlumat verilib, ilk dəfə səs verəcək gənclərin məlumatlılıq səviyyəsinin artırılması ilə əlaqədar infosessiyalar təşkil edilib. Səyyar görüşdə maarifləndirmə sessiyaları ilə yanaşı, intellektual yarışlar, fərdi və peşəkar inkişafa, eləcə də səsvermə hüququndan istifadəyə dair təlimlər və müxtəlif tematik müsabiqələr keçirilib.

Gənclər Azərbaycanın Zəfər tarixini yazan, ölkəmizin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin edən Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin siyasətini dəstəklədiklərini, Azərbaycanı parlaq gələcəyə - işıqlı sabaha aparan Liderə səs verəcəklərini və daim onun ətrafında sıx birləşəcəklərini ifadə ediblər. Tədbirə Yeni Azərbaycan Partiyasının himninin səsləndirilməsi ilə yekun vurulub.

2024-cü il fevralın 7-də ölkəmizdə keçiriləcək prezident seçkiləri ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən namizədliyi irəli sürülmüş İlham Heydər oğlu Əliyevin seçkiqabağı təşviqat kampaniyası çərçivəsində Binəqədi rayonunda seçicilərlə görüş keçirilib.

Əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının

Tarixi Zəfərimizin memarına səs verək!

Dövlət Himni səsləndirilib. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canını qurban vermiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Görüşdə YAP Binəqədi rayon təşkilatının sədri Vüsar İsmayılov, YAP İdarə Heyətinin üzvü, Milli Məclisin deputatı Şahin İsmayılov, təşviqat qrupunun üzvləri Vaqif Şadlınski, Asəf Zəmanov, şəhid atası Şahin Sadıqov çıxış ediblər.

Çıxışlarda bildirilib ki, bu gün qalibiyyət

rəmzi olan üçrəngli bayrağımız işğaldan azad edilmiş bütün tarixi torpaqlarımızda qürurla dalğalanır. Vaxtilə qarşıya qoyduğumuz ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin tam təmin olunması məqsədinə Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə şanlı ordumuzun qəhrəmanlığı sayəsində nail olmuşuq. Bu gün doğma Azərbaycanımız sürətli inkişaf edir və daha yüksək uğurlara doğru inamla addımlayır. Natiqlər çıxışlarında bütün seçiciləri seçkilərdə fəal olmağa və qalib xalqın qalib Lideri olan İlham Əliyevə səs verməyə çağırıblar. "Tarixi Zəfərimizin memarına səs verək!,-deyə vurğulanıb.

Seçicilər isə bildiriblər ki, fevralın 7-də keçiriləcək seçkilərdə fəal iştirak edəcəklər, müzəffər Ali Baş Komandan, dövlətimiz və xalqımız qarşısında misilsiz xidmətləri olan Lider İlham Əliyevə səs verəcəklər. Sonda Yeni Azərbaycan Partiyasının Himni səsləndirilib.

YENİ AZƏRBAYCAN PARTİYASI

QALIB XALQIN QALIB LIDERİ!

7 FEVRAL 2024
PREZİDENT SEÇKİLƏRİ

Müzəffər Liderlə yeni dövrün hədəflərinə doğru...

2024-cü il 7 fevral tarixində ölkəmizdə keçiriləcək prezident seçkiləri ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən namizədliyi irəli sürülmüş cənab İlham Əliyevin seçkiqabağı təşviqat kampaniyası çərçivəsində YAP Xətai rayon təşkilatının qərargahında seçicilərlə növbəti görüş keçirilib.

Görüşdə YAP Xətai rayon təşkilatının sədri Vüqar Rəhimzadə, təşviqat qrupunun üzvləri - Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Zaur Hüseynov, şəhid Elmır Umudlunun atası Pərviz Umudov, Tofiq Salmanov, İlqar Rüstəmov və Əməkdar müəllim Fikrət Xəlilov çıxış ediblər. Çıxışlarda bildirilib ki, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin tam təmin olunması ölkəmizdə növbədənən prezident seçkilərinin keçirilməsini zərurətə çevirdi.

Bütün ölkə əhalisini əhatə edəcək bu seçkilər müstəqillik tariximizin Zəfər seçkiləri olacaq. Soydaşlarımızın 30 ildən sonra doğma yurd-yuvalarında bu siyasi kampaniyanın iştirakçıları olmaları qürurverici hadisədir. Bu xoşbəxt, qürurverici hadisələrin müəllifi Prezident İlham Əliyevdir. Prezidentlik dövrünün 20 ilinin tamam olmasına təsadüf edən bu seçkilər hesabat xarakterini daşıyır. Dövlət başçısı İlham Əliyev bu illər ərzində verdiyi hər

bir vədi, qarşıya qoyduğu vəzifələri uğurla icra etdi, Azərbaycanı zəfərdən zəfərə apararaq 30 il işğal altında qalan torpaqlarına qovuşdurdu.

Qeyd edilib ki, bu gün ölkənin ictimai-siyasi həyatında aparıcı rol oynayan, cəmiyyətin avangard qüvvəsinə çevrilən Yeni Azərbaycan Partiyası "Qalib xalqın qalib Lideri" devizi altında prezidentliyə namizədi cənab İlham Əliyevin seçkiqabağı təşviqat kampaniyasını uğurla davam etdirir. Çıxışlarda seçicilərə 7 fevral prezident seçkilərində fəal

iştirak edərək uğurlarımızın davamı üçün YAP-ın namizədi cənab İlham Əliyevə səs verməyə çağırış edilib.

Seçicilər də qalib xalqın qalib Liderinə səs verəcəklərini, yeni dövrün yeni hədəflərinə doğru inamla addımlayacaqlarını bildirdilər. Qeyd edək ki, həmin gün Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı, general-mayor Polad Həşimov adına parkda seçicilərlə səyyar görüş də keçirilib.

"İlham Əliyev bu günədək bütün vədlərini yerinə yetirib"

2024-cü il fevralın 7-də ölkəmizdə keçiriləcək prezident seçkiləri ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən namizədliyi irəli sürülmüş İlham Heydər oğlu Əliyevin seçkiqabağı təşviqat kampaniyası çərçivəsində YAP Qazax rayon təşkilatında seçicilərlə görüş keçirilib.

Əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və şəhid-

lərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Görüşdə YAP Qazax rayon təşkilatının sədri Anar Nəbiyev, təşviqat qrupunun üzvləri Bəsti Ələkbərova, İsgəndər Qurbanov, Kazım Kazımlı, Qədir Əfəndiyev, Pəri İbrahimova, Qasım Əliyev, Müslüm Məmmədov çıxış ediblər.

Çıxışlarda Prezident İlham Əliyev xalqa verdiyi vədləri bütünlüklə yerinə yetirib, 20 ildə ölkəmizin bütün sahələrdə sürətli inkişafına nail olunub, insanların rifah halı daha da yaxşılaşıb, ərazi bütövlüyümüz bərpa edilib.

Qazanılan tarixi nailiyyətlər fonunda təşviqat qrupunun üzvləri seçiciləri 7 fevral prezident seçkilərində fəal iştirak etməyə və hər bir azərbaycanlıya qələbə sevincini bəxş etmiş Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədi cənab İlham Əliyevə səs verməyə çağırıblar.

Görüş Yeni Azərbaycan Partiyasının Himninin səsləndirilməsi ilə başa çatıb.

“Zəfər seçkisi xalqımıza yeni nailiyyətlər qazandıracaq!”

Ağahməd Əhmədov çıxış edərək Prezident İlham Əliyevin xalqımız qarşısında misilsiz xidmətlərindən, həmçinin ölkədə, xüsusilə də işğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı görülən quruculuq-abadlıq işlərindən danışdı. “Zəfər seçkisi xalqımıza yeni nailiyyətlər qazandıracaq!”,- deyə vurğulanıb.

2024-cü il fevralın 7-də ölkəmizdə keçiriləcək prezident seçkiləri ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) tərəfindən namizədliyi irəli sürülmüş İlham Heydər oğlu Əliyevin seçkiqabağı təşviqat kampaniyası çərçivəsində YAP İsmayilli rayonunda seçicilərlə görüşlər keçirilib. Əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Vətən uğrunda canlarından keçən şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

YAP İsmayilli rayon təşkilatının sədri Zaur Muradov, YAP İdarə Heyətinin üzvü Tofiq Cahangirov, təşviqat qrupunun üzvləri Xuraman Qurbanova, Şəmsiyyə Rizayeva, Xavər Allahverdiyeva, şəhid atası

zandıracaq!”,- deyə vurğulanıb. Seçicilər səsvermə günü seçimlərinin Azərbaycanı dünyada güclü və qalib ölkə kimi tandan cənab İlham Əliyev olacağını bildirdilər. Tədbirlər Yeni Azərbaycan partiyasının Himninin səsləndirilməsi ilə başa çatdı.

2024-cü il fevralın 7-də ölkəmizdə keçiriləcək prezident seçkiləri ilə əlaqədar olaraq Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən namizədliyi irəli sürülmüş İlham Heydər oğlu Əliyevin seçkiqabağı təşviqat kampaniyası çərçivəsində Nəsimi rayonunda görüş keçirilib. Əvvəlcə Azərbaycanın Dövlət Himni səsləndirilib.

Görüşdə YAP Nəsimi rayon təşkilatının sədri Azer

“Yeni zəfərlər naminə qalib Liderimizi dəstəkləyirik”

Süleymanov, YAP Təftiş komissiyasının üzvü, Milli Məclisin deputatı Məlahət İbrahimqızı, təşviqat qrupunun üzvləri Vaqif Abdullayev, Emin Rəhimov, Musavər Musayev, Məhbubə Vəliyeva, Aydın Talışinskiy və Məhəbbət İbrahimova çıxış ediblər. Çıxışlarda Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanı uğurlu gələcəyə apararı, dövlətimizi və xalqımızı dünyada yüksək səviyyədə

təmsil edən bir lider olduğunu bildirdilər.

Görüşdə çıxış edən seçicilər fevralın 7-də seçki məntəqələrinə gedərək ölkəmizə uğurla rəhbərlik edən Lider İlham Əliyevə səs verəcəklərini bildirdilər. “Yeni zəfərlər naminə qalib Liderimizi dəstəkləyirik”, - deyə vurğulanıb. Tədbirin sonunda Yeni Azərbaycan Partiyasının Himni səsləndirilib.

“İlham Əliyevin Liderliyi ilə müasir dövlətçilik tariximizin şanlı səhifələri yazılır”

2024-cü il fevralın 7-də ölkəmizdə keçiriləcək prezident seçkiləri ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən namizədliyi irəli sürülmüş İlham Heydər oğlu Əliyevin seçkiqabağı təşviqat kampaniyası çərçivəsində Sabunçu rayonunda seçicilərlə görüş keçirilib.

Görüşdə YAP Sabunçu rayon təşkilatı-

Azərbaycan dövlətinə rəhbərlik etdiyi dövrdə qazanılan uğurlardan bəhs edilib. Qeyd olunub ki, bu gün Azərbaycanın müasir dövlətçilik tarixinin şanlı səhifələri yazılır. Cənab İlham Əliyevin gördüyü işlər, həyata keçirdiyi uğurlu siyasət onun bu seçkilərdə alternativsiz namizəd olduğunu bir daha təsdiq edir. Seçicilər isə son 20 ilin tarixi uğurlarına əsaslanaraq Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədi cənab İlham Əliyevə səs verəcəklərini bildirdilər.

nın sədri Araz Xudadanov, təşviqat qrupunun üzvləri Nərgiz Babayeva, Əli Həsənlı və Oruc Əhmədov çıxış ediblər.

Çıxışlarda Prezident İlham Əliyevin

2024-cü il fevralın 7-də ölkəmizdə keçiriləcək prezident seçkiləri ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən namizədliyi irəli sürülmüş cənab İlham Heydər oğlu Əliyevin seçkiqabağı təşviqat kampaniyası çərçivəsində Şamaxı rayonunda ziyalı və ağsaqqallarla görüş keçirilib.

Görüşdə YAP Şamaxı rayon təşkilatının sədri Tural Qasımlı, şəhid atası Sübhən Allahverdiyev, təşviqat qrupunun üzvləri İsxan Vəliyev, Mayıl Alıcanov, Eybalı Ağayev, Ağarza Bayramov, Güllü Babaşova və şəhid atası Ceyhun Hey-

dən sonra yaranmış yeni reallıqlar fonunda Azərbaycan Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə parlaq gələcəyə doğru daha inamla irəliləyir.

Azərbaycan parlaq gələcəyə inamla irəliləyir

dərov çıxış ediblər.

Çıxışlarda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan misilsiz uğurlardan bəhs edilib. Qeyd olunub ki, tarixi Zəfərin-

Natiqlər seçiciləri prezident seçkilərində fəal iştirak etməyə və qalib xalqın qalib Lideri İlham Əliyevə səs verməyə çağırırlar.

Dost sayılan ölkələrdən QEYRİ-DOST MÜNASİBƏT

Azərbaycan nümayəndə heyətinə qarşı, ümumiyyətlə, ölkəmizə qarşı Avropa Şurası Parlament Assambleyasının ədalətsiz qərar qəbul etməsi bizə qarşı qərəzdən başqa bir şey deyildi. Amma belə bir qərəz avropalılar tərəfindən ilk dəfə ortaya qoyulmamışdı deyə, xalqımız üçün də, dövlətimiz üçün də bir o qədər əhəmiyyətli dərəcədə təsirli olmadı. Rəsmi Bakının həmin təşkilatdan bu vaxta qədər gördüyü ədalətsizliklərdən növbəti ədalətsizlik, növbəti qərəz də bu oldu, deyə düşündük. Yəni, AŞPA tərəfindən ölkəmizə qarşı sərgilənən mövqe bizə qarşı ədalətsiz, qərəzli yanaşma fonunda bir o qədər də təəccüblü olmadı. Məsələ burasındadır ki, sözügedən qurum Azərbaycan nümayəndə heyətinə qarşı ədalətsiz qərar qəbul edərkən dost, tərəfdaş saydığımız ölkələrin sərgilədiyi mövqe təəccüb doğurmaya bilməzdi və elə belə də oldu. Nəinki təəssüf, həm də təəccüb doğurdu.

AŞPA ölkəmizə qarşı, həmin qurumda təmsil olunan nümayəndə heyətimizə qarşı qərəzli və ədalətsiz mövqe sərgiləyən zaman Gürcüstanın, Ukraynanın və Moldovanın nümayəndə heyətlərinin mövqeləri rəsmi Bakı üçün sözün əsl mənasında, gözlənilməz oldu. Ona görə gözlənilməz oldu ki, Azərbaycan döst ölkə hesab etdiyi həmin ölkələrdən tamamilə başqa bir addımı gözləyirdi. Axı öz suverenliyi və ərazi bütövlüyünü bərpa etmiş Azərbaycana qarşı AŞPA-nın açıq şəkildə qisas cəhdindən, həmin təşkilatın ancaq ermənipərəst, islamofob mövqeyindən fərqli olaraq, həmin o dost saydığımız ölkələr fərqli mövqe sərgiləmələri idilər. Ümumiyyətlə, AŞPA-nın insan hüquqları ilə əlaqəsi olmayan məlum qərarı nə Gürcüstan, nə Moldova, nə də Ukrayna tərəfindən belə qarşılanmalı deyildi. Moldovanın məhz Azərbaycan əleyhinə səs verməsi, Ukraynanın və Gürcüstanın isə ümumiyyətlə, səsvərmədə iştirak etməməsi heç də ölkəmiz, cəmiyyətimiz tərəfindən xoş qarşılanmadı. Əksinə, cəmiyyətimizdə də çox böyük təəssüf hissinin olduğunu görürük və əlbəttə ki, bunun da bir çox səbəbləri var.

Əvvəla diqqətə çatdıraq ki, təkə bizim üçün deyil, ümumiyyətlə, bütün dünya ictimaiyyəti üçün də sirr deyil ki, hər üç ölkə separatizmdən əziyyət çəkib və məhz Azərbaycanın da separatizmdən nələrdən çəkdiyini və nəyə qarşı mübarizə apardığını daha yaxşı başa düşürlər. Daha doğrusu, həmin ölkələrin nümayəndə heyətləri bunu başa düşməli idilər. Nəinki başa düşməli, hətta həm separatizm, həm də işğal faktoru baxımdan Azərbaycana dəstək olmalı, həmrəylik nümayiş etdirməli idilər. Amma biz bunu müşahidə etmədik. Müşahidə etdiyimiz o oldu ki, hər üç ölkə sanki nə separatizmdən, nə işğaldan əziyyət çəkib və ümumiyyətlə, guya bunun nə olduğunu başa da düşmür. Halbuki, Gürcüstan 2008-ci ildə bununla qarşılaşdı, Ukrayna isə illərdir Rusiya işğalına məruz qalmaqdadır və hələ həmin işğalın nə qədər da-

vam edəcəyini proqnozlaşdırmaq da qətiyyətlə mümkün deyil. Elə isə, sual olunur ki, həmin ölkələr AŞPA tərəfindən qəbul edilən məlum həmin o qərəzli və ədalətsiz qərara qarşı nəyə görə mövqe sərgiləmədilər? Qeyd etdiyimiz kimi, həmin ölkələr bizim üçün həm dost ölkə sayılıb, həm də bizim separatizmlə, işğal faktı ilə mübarizə apardığımızın nə demək olduğunu öz təcrübələri baxımdan da anlamalı, başa düşməli idilər. Amma, təəssüf ki, belə olmadı.

Hər üç ölkə Azərbaycana qarşı ədalətsizlikdə iştirak etmiş oldu. Bu zaman ölkəmizlə yüksək səviyyədə olan əlaqələrini belə həmin ölkələrin heç biri nəzərə almadı. Nə Gürcüstanın, nə də Moldovanın nümayəndə heyəti nəzərə almadı ki, Azərbaycanın bir çox ölkələrə tətbiq etdiyi qaz tarifi onların heç birinə şamil olunmur. Nəzərə alınmadı ki, Avroa onlara ucuz qiymətə qaz vermir, bunu verən Azərbaycandır və bu baxımdan da olsa ölkəmizin mənafeyini müdafiə etmək lazım gəlirdi. Gürcüstan və Moldova bir tərəfə, Ukraynanın da mövqeyi təəccüb doğurmaya bilməzdi. Bu həmin Ukraynadır ki, illərdir işğalla üz-üzədir və böyük itgiler bahasına həmin işğalla mübarizə aparmaqdadır. Əvvəla, ölkələrinin hazırkı vəziyyətini də olsa gözü önünə getirərək, Ukraynanın AŞPA-dakı nümayəndə heyəti birmənalı şəkildə, Azərbaycanın erməni təcavüzünə, Ermənistanın işğalına, erməni separatçıları ilə mübarizəsinə, öz ərazi bütövlüyünü təmin etməsinə, suverenliyini bütün ərazisi boyunca bərpa etməsinə haqq qazandırmalı idi. Digər tərəfdən də Ukraynanın nümayəndə heyəti unutmamalı idi ki, Azərbaycan dövləti onlara hər za-

man yanacaq və humanitar yardımlar göndərmişdir. Bu gün AŞPA-da təmsil olunan Ukraynanın nümayəndə heyəti həmin qurumun "məzəmmətindən" qorxursa, bilsin ki, Azərbaycan onlara yardım göstərərək regionda Rusiya faktorunu belə nəzərə almadan yardım göstərərək və dost ölkə olduğunu sübut edib. Görünür, bunu, yeni dostluğu sübut etməkdə hər üç ölkə acizdir.

Ən maraqlı, təəccüblü və təəssüf doğuran məqam ondan ibarətdir ki, həmin o "dost sayılan", amma qeyri-dost münasibət sərgiləyən üç ölkə, yəni Gürcüstan, Ukrayna və Moldova Azərbaycanın da yer aldığı GUAM təşkilatının üzvləridir. Tutaq ki, dost saydığımız bu üç ölkə dostluğu sübut etməkdə acizdir və özlərini dostluğa layiq bilmirlər. Bəs yaxşı, Azərbaycanla eyni bir təşkilatda olduqlarını, GUAM adlı təşkilatın üzvləri olduqlarını da bilmirlər? Bu ölkələr eyni bir təşkilatda olmalarını da olsa nəzərə almadılar? Yəni, hər üç ölkənin AŞPA-dakı nümayəndə heyəti başa düşmədi ki, eyni təşkilatın üzvü olan ölkələrin ədalətsiz qərara, qərəzli mövqeyə etiraz etmədən rəsmi Bakını dəstəkləməməsi GUAM-dakı münasibətlər baxımından nə deməkdir? Dosluqları, dost münasibətləri, onlara edilən yardımların, dəstəyin adekvad qarşılığı bir tərəfə, GUAM adlı bir təşkilatın üzvü olaraq Azərbaycanı dəstəkləməyəcəkdilərsə, o zaman niyə eyni təşkilatın üzvü olmağı qəbul ediblər? Sualla olmaqda çoxdur. Özü də bunlar ritorik suallardır və cavabı da hər kəsə bellidir. Amma bizim bununla bağlı cavab haqqında qətiyyətlə danışmaq niyyətimiz yoxdur və hər halda, həmin ölkələr özləri bununla bağlı cavab versələr daha yaxşı olar. Bu, daha məntiqlidir. Əslində, cavab verməli də olacaqlar, çünki eyni təşkilatda təmsil olunan ölkələr üçün bu, qaçılmazdır.

Daha bir diqqətçəkən məqam isə, AŞPA-nın məlum ədalətsiz və qərəzli qərarı ilə qarşılaşdıqları zaman, Gürcüstan, Ukrayna və Moldova olmaqla, həmin o üç ölkənin dəstəkləməkdən imtina etdiyi Azərbaycanın bu il, 2024-cü ildə GUAM-a sədrlik etməsi məsələsidir. Hər üç ölkənin məhz təmsil olunduqları təşkilatın üzvünü də yox, sədrini dəstəkləməməsi onların hər biri üçün çox utançvericidir. Əvvəla, ona görə ki, sədr seçdikləri ölkə AŞPA tərəfindən qərəzli və ədalətsiz şəkildə hədəfə alındığı zaman həmin ölkəyə dəstək nümayiş etdirmirlər və belə çıxır ki, xəyanətkarlıq edirlər. Bir sözlə, Gürcüstan, Ukrayna və Moldova olmaqla, GUAM təşkilatının həmin o üç ölkəsi özünə sədr seçdiyi ölkəyə, Azərbaycana arxadan zərbə vurmağı özlərinə rəva bilirlərsə, bunun xəyanətkarlıqdan başqa adı yoxdur və bu ölkələr dost deyil, qeyri-dost münasibət sərgiləyən ölkələrdir.

Etiraf etmək lazımdır ki, Gürcüstan, Ukrayna və Moldova olmaqla, sözügedən təşkilatın həmin o üç ölkəsinin sərgilədiyi mövqe GUAM üçün qətiyyətlə təsirsiz ötüşə bilməz. İstənilən halda rəsmi Bakının dost adlandırdığı, amma qeyri-dost münasibət, daha dəqiq desək, xəyanət gördüyü ölkələrlə bağlı, ələlxüsus da xarici siyasəti ilə əlaqədar məsələləri yenidən nəzərdən keçirməsi zərurətə çevrilir. Gürcüstan, Ukrayna və Moldova ilə münasibətləri pozmaqdan və ya pisləşdirməkdən söhbət getmir, amma heç şübhəsiz ki, AŞPA adlı qurumun Azərbaycana qarşı ədalətsiz, qərəzli qərarlar qəbul etdiyi zaman dost saydığımız ölkələrin qeyri-dost münasibəti, arxadan vurulan zərbə, xəyanət mütləq şəkildə nəzərə alınacaq.

İnam Hacıyev

Sarmaş-dolaş xərçənglər...

(Bir həyat hekayəsi)

Hər dəfə xərçəngdən söhbət düşəndə onun sonlandırdığı həyatlar, yarımqıç qoyduğu ömürlər keçir xəyalımdan. Elə bu günlər sosial şəbəkədə fevralın 4-nün Ümumdünya Xərçənglə Mübarizə Günü olduğu ilə rastlaşanda yenə də həyatlara sarmaşib-dolaşan, bəzən bir nəslin sonuna çıxan, bəzən bir ailəni yer üzərindən silən xərçənglər yadıma düşdü. Onlar beyinə də sarılır, ağciyərlərə, böyrəklərə, qalxanvari vəzlərə də dolaşır, bəzən derimizə, bəzən qanıma belə təmas edir. İnsanla xərçəngin münasibətində bir-birini sevən ilanlar ağıma gəlir həmişə... Lakin bu ilanların sevgisinə etibar varmı? Bir səhvi ilə birinin digərinin ömrünü sonlandırmayacağına qaranti varmı? Bax xərçənglər də belədir. Sanki insana məhəbbətindən, istəyindən sarılır: dolanır başına, dolaşır belinə, köksünə, sinəsinə, ayaqlarına... Lakin onun bu sevdasının sonunu görən minlərlə insan var...

Məqam gözləyən xərçənglər...

Həyat çox qəribədir. Bu qəribə həyat bir tərəfdən də xərçəngə benzəyir. Çünki bəzən doğmaları bir-birindən öz "sevgisi" ilə uzaqlaşdırırsa, bəzən də qol-qanadını açıb çox uzaqdakıları həyatın hansısa anında bir-birinə sarmaş-dolaş edə bilirsə, bu, eyni xərçəng benzərliliyi deyilməz? Bir həyat hekayəsində olduğu kimi. Həmin hekayəni mən danışım, siz dinləyin...

İllər öncə də həyatın xərçəng adlı xisləti iki uzaq şəhərlərdə yaşayan iki yaxın qohumu yenidən bir-birinin qarşısına çıxarmağa qərar verir. Naxçıvandan Gəncə şəhərinə oxumağa yollanan gənc oğlan institut tərəfindən Bərdə şəhərinə pambıq yığımına aparılır. Valideynləri "bizim orada yaxın qohumlarımız var",- deyirlər, onları axtar, ara. Gənc oğlan da axtarıb-arayıb əmisi qızının evini tapır, onlarda qonaq olur. Elə hər şey də o tanışlıqdan başlanır.

Onu o evə alın yazısını, tələmi göndərmişdi? İllər sonradan illər öncəyə, sondan başlanğıca nəzər salanda bundan qeyrisini fikirləşmək də mümkün deyil. Gənc oğlan burada tək yaxın qohumlarını tapmır, həmçinin gələcək həyat yoldaşını da gözləyir. Əmisi qızının gənc, gözəl-göyçək qızına ilk baxışdan vurulur. Elə əmisi nəvəsi də bu hisslərə biganə qalmır, sən demə elə o da ilk baxışdan sevir, bağlanır. Gənclər arasında uzun bir eşq yaşanır, çünki arada uzun bir tələblik həyatı, həm də uzun bir məsafə var idi.

İllər ötməkdə davam edir. Gənclər bir-birlərinə daha sıx bağlanırlar. Bu bağlılıqdan valideynlər də, yaxın-uzaq qohumlar da xəbər tutur. Gün yetişir, oğlanın atası öz qardaşı qızının evinə elçi gəlir, oğlu üçün qardaşının nəvəsini istəyir. Əslində bu qohumluğun yenilənməsinə hər iki tərəf narazı idi. Sə-

bəb? Düşünən olar ki, bəlkə qan qohumluğuna görə. Əsla. Heç bu fikri nə ağına gətirən olur, nə də dilinə. Səbəbi qız tərəfi qəribçiliklə əlaqələndirir, oğlan tərəf uzaq məsafə ilə.

Nə isə, gənclər nişanlanır, gün yetişir, toy qurulur, şənlik olur. Həmin gün tək o iki gənc izdivaca girmir, bu iki qan qohumunun genetik daşıyıcıları olan xərçənglər də izdivaca girirlər. İllərlə bir-birindən uzaq düşən iki xərçəng saymaqla bitməyən qollarını açıb sarmaş-do-

laş olur bir-birinə sanki. İllərin ayrılığını unutmağa, bir şəcərə boyu sıx birləşib nəsil-dənəsilərə ötürülməyə, yeni evlənmələrlə bir yastıqda yaşlanmağa söz verirlər.

Yeni ailə həyata kasıbçılıqla, qayğı ilə başlayır, olmanın çətinlikləri ilə üzleşir, ev tikir, yurd salır, hər bir azərbaycanlı ailəsinə məxsus olanların onların da olmasına çalışırlar. Bu yeni ailənin sıxıntısı çoxaldıqca, xərçənglərin qayğısı azalır, çünki onlar üçün münbit şərait yaranır. Axı kasıblıq xərçənglərin zənginliyi, sıxıntı onların əhval-ruhiyyəsinin yüksəlməsi, stres onların toyu-bayramı, göz yaşları onların qol-qanad açıb bir-birlərinə sarmaşib dolaşmasıdır...

İllər bir-birini yola saldıqca ailənin ilk qız övladı doğulur, onun ardınca ikinci qız övlad, sonra isə sonbeşik-oğlan gəlir. Övladların gəlişi valideynlərə bir dünya sevinc bəxş edirsə, xərçənglərin sevinc payı iki dünyaya sığmır. Çünki yaxın qohum olan ata-ananın iç dünyasında kök atmış xərçənglər indi yeni ünvanlar axtarışına çıxmışdılar. Övladların sayı artdıqca onların da ömrü uzanır. Onlar yeni yaşayış məkanı tapırlar. Məqam gözləyirlər sarmaş-dolaş olmağa...

Qışa dönən 63-cü bahar

Beləliklə, illər yenə də bir-birini əvəz edir. Günlərin bir günü ömrünün 63-cü baharına qədəm qoymuş atanın həyatına qəfil bir payız küləyi əsir. Elə bil külək ki, illərdən bəri qurub-yaradılanları bir andaca alt-üst edir: əkilən ağacları kökündən çıxarıb yerlərə sərir, evinin daş örtüyünü aparır, həyatının qapısını sındırır, ağacının barını vaxtsız səpələyir yerə...

Ata başında ağrılar hiss edir. Daha sonra yolda ən yaxın tanıdığı adamla qarşılaşır, lakin adını unu-

dur, onunla salamlaşanda sadəcə "necəsən?,-deyir. Qarşısındakı isə "bu nə soyuqluqdur?" düşünür. Aptekdə çalışan ata müştərilərə istədiyi dərmanları dərhal verə bilmir. Onların qoyulduğu yeri unudur. İllərlə gözüyümü gütmə bildiyi

dərmanlar indi ondan sanki üz çevirib hərəsi bir künədə gizləyir. Gizləyir ki, ata işini itirsin, xəstəliyi baş-başa verib evinin bir otağına çəkilsin, sonunu gözləsin.

Bu hələ harası idi. Atanı qarşıda daha nələr, nələr gözləyirdi... Yol gedərkən müvazinətini saxlaya bilməmək, gözqaralma, anlıq korlaşma və sair kimi... Və bir gün yerindən ayağa qalxa bilməmək, ayaqlarının taqətini, qollarının bir stəkani qaldırmaq gücünü itirmək, kəkələyə-kəkələyə danışmaq kimi...

Vaxt çatmışdı. Atanı xəstəxanaya götürürlər, həkimlər ona beyin xərçəngi diaqnozu qoyur və cəmi iki ay yaşayacağını bildirirlər. Sən demə, illərmiş xərçənglərin beynində kök salması. Artıq onun bütün bədənində sarmaşib dolaşan xərçəngləri heç bir qüvvə oradan qopara bilməzdi.

Günü-gündən zəifləmələr, hərəkət qabiliyyətinin itməsi, gözlərin dünya işığından məhrum olması, dilin tutulması, rəngin payız xəzəli-tək sarılması qərib ellərdən özünə yoldaş etdiyinin və onun bu çaresizliyi önündə çaresizcəsinə susan üç övladının gözləri qarşısında baş verən ağır faciə olur. İki ay sonra isə ailə öz dəyərlişini itirməli olur.

Sırada ana idi...

Anaya sarmaşib-dolaşan xərçənglər bu itkinin beşinci ilində özlərini göstərir. Sanki rəhmə gəlmişdi xərçənglər. Ailəyə dərini unutmaq üçün bu zaman kəsiyini hədiyyə etmişdi. "Bir az özünüze gəlin, mən az sonra yenidən qayıdacağam",- deyib bəlkə də qapının ağzında gözləmişdilər. Yox, yox elə ananın süd vəzində gizləyib, zamanın çatmasını gözləyirmişlər. Orada yavaş-yavaş kök atıb həmin beş illik zamanı doldurmağa, öz ədalətini göstərməyə, ərsiz qalmış

bir qadına, atasız qalmış üç övlada aman vermək istəmişdilər.

Vaxt çatmışdı. Xərçənglərin illərdən bəri yerləşmə vaxtı çatmışdı. Artıq onlar ətrafa qol-qanad atmaq, yerlərini genişləndirmək əzminə idilər... Beləliklə, ana süd vəzinin birini və qolaltı limfa vəzələrini itirməli olur. Bundan sonrakı həyatı kimya terapiyasına bağlanır: terapiyalar, ürəkbulanma, qusmalar, bağırsağ pozuntuları, iştahasızlıq, halsızlıq və bütün bunların fonunda isə ananın iç dünyasına kəsilən qəm, kədər, övladlarından qopmaq qorxusu...

Birtəhər dözürlə ana. Xeyli yaxşılaşır, üzünə gülüş, gözlərinə əvvəlki nəvəziş gəlir. Öz dərdindən baş açıb balalarının dərdi-odu ilə maraqlanmağa, onlara qayğı göstərməyə, nəvələrini dizi üstünə almağa cəsarəti çatır artıq. Hamı deyir: ana sağaldı, şükür, bu əlacı olmayan dərd bizdən uzaq düşdü...

Onların gedişi kimi, dönüşü var...

Ananın əməliyyatının beşinci ilində xərçənglər süd vəzindən sümüklərə sıçrayanda hamı sanki qəflət yuxusundan oyanır. Uşaqlar "bu nə idi, başımıza yenidən gəldi?,- deyir və ananı xəstəxanaya aparırlar. Yenə də kimya terapiyaları başlayır. Lakin bu terapiya sadəcə həkimin savadsızcasına, bəlkə də nəyinsə xətrinə tətbiq etdiyi müalicə idi. Əslində isə iş işdən keçmişdi. Artıq ananın hər an sümükləri qırılırdı. Xərçənglər bir-birinə sarmaşib-dolaşdıqca qırılan sümüklərin səsi kənardan aydın şəkildə eşidilirdi. Ağrı-acılar ananın içinə sarmaşan xərçəngləri əsla narahat etmirdi. O sızıldadıqca, ağrıdan bayıldıqca, sanki xərçənglər öz uğurlarını toy-bayram edir, bu dəfə sahibinə daha da "sevgi" ilə sarmaşırdılar.

Beləliklə, ömrün çox qıscacıq bir anı qalırdı. Sadəcə Allaha məlum anı. Ata ilə ananın xərçənglərə təslimolma dövründə, yəni sadəcə on dörd il çərçivəsində kiçik bacı anoloji şişlərlə əlaqədar olaraq iki dəfə süd vəzindən əməliyyat keçirir, şişlər çıxarılır, böyük bacı qalxanvari vəzini, sonra uşaqlığını, bacılarının tək qardaşı isə böyrəyinin birini itirir.

...Ana oksigen aparatına bağlanır. Artıq xərçənglər onun ağciyərlərinə elə sarılırlar ki, onu nəfəs almağa belə qoymurlar. Bu səbəbdən də ana oksigen aparatı ilə nəfəs almalı olur. Lakin qarşıda bu aparatın da anaya nəfəs verməyə gücünün çatmadığını görmək bir övlad üçün nə deməkdir, bilirsinizmi? Həmin üç övlad gördü o anları da. Növbə ilə, saat-saat bir-birlərini əvəzləməklə ananın başı üzərində onu yelpənəklə yellədilər. Aparat bir tərəfdən, onların yelpənəklə

verdiyi nəfəs bir tərəfdən ananın bir udum nəfəsi ola bilmədi. O, dünyasını dəyişdi...

Xərçənglərin çox sıx sarıldığı bu ailə bir qohum evliliyinin bəlası qarşısında acizdən acizdirlər. Bəlkə də qohum olmasaydılar, övladlar həm atalarını, həm da analarını vaxtsız itirməzdi. Bəlkə də qohum olmasaydılar, övladların hər üçündə anoloji problemlər meydana çıxmazdı...

Bu hekayə burada bitirmi?..

Bütün bunlar bir səhvin min bir günahını həyatlarının hər anında yaşayan, xərçənglərin mehir saldığı insanların acı həyat hekayəsidir və bu hekayə burada bitirmi? İnanmaq olarmı? Bəs bir çox orqanlarını xərçənglərə yem etmiş üç bacı-qardaşın yeddi övladı necə? Bu hekayənin çox acılarla dolu ikinci hissəsinin başlamayacağına kim təminat verə bilər? Kim təminat verə bilər ki, o genetik daşıyıcı xarakteri olan xərçənglər nə vaxtsa o ay parçası övladlarla sarmaş-dolaş olma-yacaq? Kim?.. O acı xəbəri eşitməyin ölüm şiddətində olduğunu söyləyən həmin valideynlər övladlarını müayinəyə aparmağı həyatın onlara ən çətin tapşırığı olduğundan danışırlar. Bəlkə belə deyərlər, bəlkə elə deyərlər? Ondan sonra yaşamaq olarmı? Elə bu səbəbdən də həkimlər onlara məsləhət görür ki, özləri və övladları tez-tez müayinələrdən keçməlidir. Çünki uşaqların həm baba-nənələri xərçənglərin qurbanı olub, həm də ata-analarının orqanları...

Ümidsizlik həyatın xərçəngidir...

Bir ailədən söhbət açdıq. Lakin eyni taleyə boyun əyən yüzlərlə ailə var. Hələ hekayəsini söylədiyim ailədən də açınacaqları var. Lakin ümidsizlik həyatın xərçəngi deyilməz? Ümidsizliyə qapılıb övladlarımızın həyatını xərçənglərin sarmaşına yol verməyə. Çünki yeni bir səhvi illər öncə o qan qohumlarının etdiyi səhvden qat-qat böyük olar. Valideynlərimizin etdiyi səhvi bizdən başqa kim düzəldə bilər?

Bəlkə elə bizim xərçənglərlə vaxtında və yetərlincə mübarizəyə qalxmamağımız, özümüzə və əzizlərimizə sarmaş-dolaş olmasına biganə qalmağımız onun bütün dünyaya sarmaşmasına səbəb olub. Dünyada görün bir nə qədər insan xərçənglərin qara sevdasından əziyyət çəkir...

Valideynlərimiz, doğmalarımızı, yaxınlarımızı, əzizlərimizi vaxtsız itirmək istəmiriksə, bir-birimizin həkimini olmalıyıq. Müayinələrə vaxtında getməliyik. Ən başlıcası isə bu gün həyatımızı xərçənglərə qızıl təştə təqdim edən süni qidalara, qidalanma zamanı meyvə və tərəvəzlərin az istehlakına, normal olmayan həyat tərzinə, yüksək bədən çəkisinə, məhdud fiziki fəallığa, tütün və alkoqola, yox, deməliyik.

Həyatımızı xərçənglə mübarizənin rəngi olan lavanta çiçəyinə boyamalıyıq. Çünki xərçənglər bu rəngi də, bu gülün ətrini də sevmir. Sağlam həyat, yüksək əhval-ruhiyyə, gülümsəyən üz və gözlər bu rəngə sığınır, özünü bu rəngdə tapır. Belə isə öy, hər birimiz dünyaya lavanta ətri saçmaq və "Mən varam və olacağam!" deyək.

Mətanət Məmmədova

Gültəkin Hacıbəyli mandat alsaydı, indi də Əli Kərimlini söyürdü

Almaniyanın və Fransanın təsiri altında olan AŞPA-nın Azərbaycanla bağlı qəbul etdiyi separatçı qətnamə və bunun fonunda ölkəmizdəki dağıdıcı müxalif məxluqların hay-küyləri təbii ki, müəyyən məsələlərə söykənir. Başlıcası, Azərbaycanın 30 illik erməni işğalına son qoyaraq torpaqlarını azad etməsi yerli və xarici məkrli qüvvələri ciddi şəkildə narahat edib. Xüsusilə, dağıdıcı müxalif ünsürlərin torpaqlarımızın azadlığına qovuşmasından pərişan olmaları başa düşülən deyil. Sual yaranır, niyə bəyəm dağıdıcı müxalifet funksionerlər azərbaycanlı deyillər? Azərbaycanda doğulub, boya-baş a çatmayıblar? Bəyəm anlamırlar ki, Qarabağın işğaldan azad edilməsi bəşər tarixinin ən böyük hərbi zəfəridir? Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Arif Hacı və digərləri möhtəşəm qələbəmizə kölgə salmaq üçün hər cür iyrenc vasitə və üsullardan istifadə edirlər. Əli Kərimli həyasızcasına sosial şəbəkələrdə paylaşdığı statuslarında Qarabağın işğaldan azad edilməsinin "yarımçıq qələbə" olduğunu iddia edib, bu yöndə cəfəng, erməni lobbisinin maraqlarına xidmət edən fikirlər qeyd edir. Bəhanəsi də var, guya rus sülhməramlılarının orada olması Qarabağda genişmiqyaslı işlərin həyata keçirilməsinə əngəllər yaradacaq.

Lakin bu məxluq anlamır ki, artıq rus sülhməramlıları orada formal olaraq qalıblar. Vaxtı çatınca Qarabağı tərk edəcəklər. Əlavə sual olunur, niyə dağıdıcı ünsürlər Ermənistan sərhəddinə mülki missiya adı altında Almaniyadan və Fransadan gətirilib yerləşdirilən xüsusi xidmət orqanlarının əməkdaşlarından danışırırlar, nədən buna etiraz etmirlər? Dünyanın istənilən nöqtəsində baş verən əcayib-qərayib olaylara münasibət bildirən, bəzi məqamlara xoş hisslərlə təriflər yağdıran Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Arif Hacı və digərləri niyə dağıdıcı müxalif məxluqlar 2023-cü il noyabrın 8-də Xankəndidə keçirilən zəfər paradı ilə bağlı bir kəlmə də olsun fikir bildirmədi? Fakt budur ki, onlar susmağa üstünlük verdilər, danışmadılar, dinmədilər, sanki paradın keçirilməsindən, xalqın coşqu ilə meydanlara çıxıb qürurlu anları şadlıqla qeyd etməsindən xəbərsizdirlər. Yəni, qulaqları kar, gözləri kordur.

Əli Kərimli xarici şəbəkədən asılıdır

Digər tərəfdən, nədən dağıdıcı müxalif başbələnli faşist dərəcəsinin fəal üzvü Frank Şvebenin təklifi əsasında AŞPA-da Azərbaycanın bu qurumda səsvərmə hüququnun məhdudlaşdırılması barədə qəbul edilən qondarma qətnaməyə etiraz etmədi? Bir dəfə də olsun erməni lobbisinin sifarişləri əsasında ABŞ, Niderland və Fransa rəsmilərinin ölkəmiz haqqında ardıcıl xarakter daşıyan əsassız ittihamlarına ən azı narazılıqlarını bildirməyiblər, niyə, səbəb nədir? Şübhəsiz ki, deyilənlər və yazılanlar əsaslıdır, dağıdıcı müxalifet xarici maraqlı dairələrdən maddi və mənəvi dəstək alırlar. Məhz bu prinsip onları dili gödək edib. Belə müxalifet şübhəsiz ki, satqın və xəyanət yolu tutan müxalifətdir. Hansısa Avropa dövlətin belə hallar yaşasa idi, söz yox ki, həmin müxalif partiyaların dövlət qeydiyyatı ləğv edilər, rəhbərliyi isə həbsə atırlardı. Azərbaycan dövləti humanistliyi və xeyirxahlığı ən ali məqsəd hesab edib, bu siyasəti ardıcıl şəkildə həyata keçirdiyindən satqın və xəyanət yolu tutan dağıdıcı müxalifet hər cür əxlaqsız və yaramaz fəaliyyətə meyl göstərirlər. Yəni yaradılan şəraitdən sui-istifadə edirlər. Hətta demək olar ki, hər ötən günə nisbətən "istedadlar"ını bir qədər də inkişaf etdirir.

Gültəkin Hacıbəyli "istedad"ını təkmilləşdirib

Milli Şuranın Koordinasiya Mərkəzinin üzvü Gültəkin Hacıbəyli növbəti dəfə ağzını açmaqla gül vurub. Deyib ki, cinayət üstündə yaxalanan və həbs olunan Qubad İbadoğlu və Tofiq Yaqublu "sivilizasiya"nın axarını dəyişə biləcək, böyük zadlar olduqlarından onlar həbsdən azad edilməlidirlər: "Düzdür, az da olsa, zaman qazanacaqsınız, amma aqibətinizi, əsla dəyişdirə bilməyəcəksiniz. Sonunuz gələndə "kaş ki"-lərin mənəşəsində çabalayacaqsınız. Sizə o "kaş ki"-ləri deyərdim nədənlərin sayını artırmaqla məşğulsunuz". Bu məxluqun statusunda açıq hədə mesajı açıq şəkildə görünür, qarğış filan da öz yerində. Təbii qarğış üstünlük verməsi, narazı qadın xislətindən irəli gəlir. Lakin bir məsələ qaranlıq qalır ki, Gültəkin Hacıbəylinin demokratiyadan, həqiqətlərdən danışıması təcüblü görünür. Onun nə demokratik dəyərlərə sayğısı, nə də azad düşüncəli insanlara hörməti var. Keçmiş həyat tərzi, xüsusilə də deputat olduğu dövrdə indi qoynuna sığdığı Əli Kərimlini, Arif Hacı, Cəmil Həsəni, Tofiq Yaqublunu ağ yuyub, qara sərdiyi unudulmayıb. Hələ də sosial şəbəkələrdə, mətbuatda, eləcə də TV arxivlərində o təhqiramiz ifadələr, ittihamlar qalmaqdadır. Avropa Şurasının iclaslarında var səsi ilə Azərbaycanda siyasi məhbus olmadığını bağıraraq Gültəkin Hacıbəyli deyirdimi? G.Hacıbəylinin seçkiöncəsi teledebatda, əhali ilə görüşlərdə, mətbuata verdiyi açıqlamalarında "Azadlıq" blokunun namizədlərini alçaltmağa çalışması yaddaşlardan silinməyib. Həm də Ə.Kərimlini, A.Hacı, T.Yaqublunu ən aşağı sözlərlə təhqir etməsi unudulmayıb, əgər yaddan çıxarmaq istəyirsə, mənasızdı, belə demək olar ki, gecdir. G.Hacıbəyli mandatsız qalanda və daş karxanası fəaliyyətini dayandıraraq obyektleri tədricən sıradan çıxarda Ə.Kərimliyə sığınmış hakimiyyətə qarşı şər və böhtanlar səsləndirməyə başladı. Əminliklə demək olar ki, əgər G.Hacıbəyli mandat ala bilsə idi, indi də Ə.Kərimlini söyürdü. Ən azı obyektleri əlindən çıxmasa idi, kənara çəkilib xıdır -xıdır taladıqlarını yeyərdi. Yəni bu məxluqun abır-heyası olmadığı kimi stabil mövqeyi də yoxdur. Ona görə də sabah Ə.Kərimliyə qarşı ittihamlar səsləndirsə heç də təcüblü görünməyəcək. Çünki bu məxluqun umacı belə yoğurulub-mövqesizlik.

İLHAM ƏLİYEV

"Kolbasa alarkən iki dəfə düşünmək lazımdır"

"Ucuz kolbasaların mənşəyi ucuz ətlərdən hazırlana bilər. Belə deyim, dana eti çox bahalıdır keyfiyyətinə görə, lakin mal eti dana etinə nisbətən ucuzdur. Dana etinin çıxıntıları var, hansı ki, bir az emaldan keçir və müəyyən çıxıntıları qalır". Bunu SİA-ya açıqlamasında qida mütəxəssisi Ağa Salamov bildirib. Mütəxəssisin sözlərinə görə, həmin çıxıntılar kolbasaya gedə bilər, toyuq kolbasasında da bu hal yaşanır: "Yeni ucuz ətdən hazırlanır və bu, əgər brenddirsə, əlbəttə, qiymətdə ucuz olmayacaq. Maliyyə xərclərinə uyğun olaraq hesablanmış bir qiymət qoyulacaq amma ola bilər ki, bu xərclər aşağı olsun o zaman mənşəyinin məlum olub-olmaması belli olmalıdır. Nəzərə alsaq ki, geri qayıdan kolbasalardan da yenidən istifadə oluna bilər və yaxud etiketləri dəyişib yenidən göndərilə, ucuz kolbasaların satışı baş verə bilər. Belə deyək, əgər məhsul ucuzdusa, mənşəyi məlum olmayan ətdən hazırlanırsa ucuz deyib bahalaşdırmayacaq. Mənşəyi məlum olmayan ətdən hazırlanan kolbasalar təbii ki, mikrobioloji çirklənməyə məruz qalma ehtimalı yüksəkdi və bu da öz növbəsində qida zəhərlənməsinə, mədə bağırsaqlar problemlərinə əlavə yol açır. Ona görə də kolbasanı alanda iki dəfə düşünmək lazımdır və fikrimcə, kolbasanı bahalı alsınlar. İndi deyəcəklər ki, bahaya mənim imkanım yoxdu. 1 kq ucuz alıb zəhərlənməkdənsə, 100 q bahasını al, delikates kimi istifadə elə. Ümumiyyətlə, delikates şəkildə 1-2 dilimlə kifayətlənməli və qara çörəklə ağız dadını dəyişmək üçün istifadə etmək olar. Belə desək, kolbasaların yaxşısı, pisi də zərərli deyil".

Sevilin Abbasova

Elcin Bayramli

Sizə zombi lazımdır?

Son dövrlərdə dünyada gedən texnoloji inkişaf tendensiyaları artıq təbii biloloji həyatı, mənəvi dəyərləri, yaşayış şərtlərini dəyişdirir. Xüsusən də internetin, sosial şəbəkələrin virus kimi qorxunc sürətlə həyata daxil olması insanları, əsasən də gəncləri real həyatdan ayıraraq virtual həyata sürükləyir. İndi gənclərin çoxu virtual dünyada yaşayır - sanki biorobota dönüblər, bütün təbii ənənəvi həyat tərzinə, mənəvi dəyərlərə tūpürmək, bütün həyatını virtual dünyada reallaşdırmaq xəstəliyinə düşər olublar. Bu artıq psixoloji narkomaniya adlandırıla bilər.

İnkişaf etmiş cəmiyyətlərdə internetin, sosial şəbəkələrin faydalı tərəflərindən istifadəyə çalışılır. Bizdə isə əksinədir. Faydalı kontentlər kənarda qalır, əxlaqsızlıq, zərərli vərdişlər, tərbiyəsizliklər təbliğ edən materiallar üstünlük qazanır. Sosial şəbəkələrdə hər cürə biabırılıqlara rast gəlinir. Özünü göstərmək, dəstək, bəyənmə, pul qazanmaq üçün ağına gələnməyən hər cürə qeyri-etik, əxlaqsız hərəkətlər etməyə başlayıblar. Bu artıq faktıdır və artmaqda olan tendensiyadır.

Bunun qarşısını almaq yolları hələ də var. Sosial şəbəkələrdən istifadə üçün tələblər və yaş məhdudiyyəti var, lakin bunlara riayət olunmur. Bizim yeniyetmələr yaşını çox göstərərək çox rahat şəkildə sistemi aldaraq qeydiyyatdan keçirlər və üzv olurlar. Çox sayda saxta profil və kanallar var ki, məqsədli şəkildə əxlaqsızlıq təbliğ edən materiallar yayırlar, siyasi, sosial və sair sahələrdə təxribatlar törətməyə çalışırlar.

Bununla iki mübarizə üsulu var. Bunlardan biri dövlət səviyyəsində, digəri isə cəmiyyətin özü tərəfindən edilə biləcək mübarizə metodudur. Normal, ağıllı cəmiyyətlərdə belə kanalları sadəcə olaraq şikayət edir, bloklayırlar. Beləliklə sıradan çıxırlar. Biz normal cəmiyyət olmadığımızı görə, bizdə əksinədir-cəmiyyət məhz mənfə kanallara hər cür dəstək verir, onların inkişaf etməsinə səbəb olurlar.

Geriye yalnız dövlətin müdaxiləsi- inzibati metod qalır ki, bundan başqa çıxış yolu yoxdur. Bunun üçün xüsusi bir qanun qəbul edilməli və sərt qadağalar, cəzalar təbii qəbul edilməlidir. 18 yaşa qədər, ən pis halda 16 yaşa qədər uşaq və yeniyetmələrin sosial şəbəkələrə üzv olunması qadağan olunmalıdır. Dövlət müəyyən texniki vasitələrlə bunu nəzarətdə saxlamalıdır.

Bir çox ölkələrdə belə qadağalar var. Bəzi Avropa ölkələrində, ABŞ-nin bir sıra ştatlarında bu təbii olunur. Çində TikTok üzərində müəyyən alqoritmlər vasitəsilə yaş və vaxt məhdudiyyəti qoyulub. Burada 18 yaşadək kimsə üzv ola bilmir və bir şəxs sutkada 40 dəqiqədən artıq TikTok-da videolara baxa bilmir. Ən əsası elə bir alqoritm qurulub ki, Çin auditoriyası "TikTok"dakı ancaq faydalı kontentləri görür. Digər zərərli kontentləri görmür.

Bizdə heç bir məhdudiyyət və ictimai qınaq, baykot olmadığına görə, əksər yeniyetmələr və gənclər elm arxasınca getmək, dil öyrənmək və inkişaf etmək əvəzinə sadəcə telefonu götürüb biabırçı videolar çəkib yayırlar. Ağzına gələni danışır, qeyri-etik hərəkətlər ilə tanınmaq istəyir, özlərinə diqqət qazanmaq istəyirlər. Bəziləri isə bu biabırılıqlar biznesə çevirib və kütlənin hesabına oradan yaxşı gəlir də edir. Digərləri də ona baxıb həvəslənir.

Normal cəmiyyət olmaq istəyiriksə bu kanalları blok etməli və sıradan çıxarmalıyıq, dövlət isə cəza tədbirləri görməlidir. Düzdür, son zamanlarda bəzi cəzalanma hadisələri var. Bu təqdirləyicidir. Bu işi artırmaq lazımdır- müasirlik adı altında mənəvi dəyərlərə zidd olan təbliğatlar aparınlar, cəmiyyətə zərər vuranlar cəzalandırılmalıdır.

Texnologiya bıçaq kimidir- ancaq müsbət istiqamətdə istifadə edildikdə yaxşıdır, ancaq mənfə yönümlü istifadə edəcəyiksə, bu bizə ancaq zərər verəcək. Təəssüf ki, bizdə daha çox mənfə tərəfdən istifadə olunur. Axtarış sözlərinə və kanalların reytinginə baxanda görürsən ki, əsasən zərərli kontentlər izlənir.

Əgər zəruri tədbir görməsək, sağlam gələcəkdən danışa bilməyəcəyik. Və indiki uşaqlar son təbii insan nəsli olacaq. Bizə zombiyə çevrilmiş biorobotlar lazımdır deyil. Sağlam və təbii insan olan gələcək lazımdır.

Məlumdur ki, ev təmizliyi hər kəs üçün çox vaxt aparan və yorucu işdir. Gündəlik həyatın tələşindən sonra ev təmizliyinə də vaxt ayırarkən çətinlik yaşayırıq. Belə vəziyyətdə isə ixtiyarımızda işimizi asanlaşdıracaq köməkçilər olmalıdır. Praktik təmizləmə üçün əvəzolunmaz vasitələrdən biri, şübhəsiz ki, şaquli tozsoranlardır. Bu tozsoranlar son zamanlar həddindən artıq məşhurlaşmış. Belə ki, bu gün 10 evdən 8-də şaquli tozsorandan istifadə olunur. Artıq qızlar da köhnə model tozsoranları cehizində istəmir. Bəs, şaquli tozsoran alarkən onu necə seçməliyik? Hansılar daha keyfiyyətli və uzunömürlüdür?

SİA mövzu ilə bağlı araşdırma aparıb. Şaquli tozsoranlar praktikliyi, yüngüllüyü, simli və simsiz seçimləri ilə daha sürətli və minimum enerji ilə evimizi təmizləməyə imkan verir. Yüksək çəkiş gücünə malik bu tozsoranlar böyük toz qabları və bir əllə istifadə rahatlığı ilə seçilir.

Niyə şaquli tozsoran almalısınız?

Çətin olan yerlərə, hündür rəflərə və dar küncələrə belə çatmağa imkan verən şaquli tozsoranlar yüngüllüyü və asan hərəkəti ilə seçilir. Təmizlik işini rahatlaşdıran bu məhsul toz torbası yerinə toz qabının olması ilə də məşhurdur. Torbalı daim dəyişdirmək ehtiyacını aradan qaldıran şaquli tozsoranlar əlavə xərclərdən də qaçmağa kömək edir. Bu tozsoranlar ikisi birində dizaynı ilə də diqqət çəkir. Xüsusilə şaquli tozsoran tövsiyə siyahılarında ikisi bir arada xüsusiyyətlərə malik bir çox model görə bilərsiniz. Bu modellər adi şaquli tozsorandan istifadə etməklə yanaşı, lazım gəldikdə əl tozsoranı kimi də istifadə edilə bilər. İkisi bir arada funksiyaları təklif edən ən yaxşı şaquli tozsoran modelləri ilə çətin çatan yerlərə asanlıqla çatmaq olur. Səssiz, yaxud çox az səslə işləməsi sayəsində uşaqlı ailələr üçün böyük üstünlük olan bu modellər hər evin ən vacib ehtiyaclarından birinə çevrilir.

Ala biləcəyiniz 10 ən yaxşı şaquli tozsoran: Philips XC8349/01 Highlander Aqua Total Clean

Silmək və süpürmək üçün istifadə edilə bilən Philips-in bu şaquli tozsoran modeli, güclü performans dedikdə ilk ağıla gələn seçimlər arasındadır. Fərqli başlıqları sayəsində evinizin hər küncünə çatmağınza imkan verən məhsul, qabaqcıl toz yığma texnologiyası ilə diqqət çəkir. Tozu hərtərəfli təmizləyən və PowerCyclone texnologiyası ilə 10 qat daha güclü performans təmin edən Philips Highlander, PowerBlade mühərriki ilə smart ekranda rəqəmsal idarəetmələr etməyə imkan verir. Həyatınızı asanlaşdıracaq bu şaquli tozsoran 80 dəqiqəyə qədər fasiləsiz təmizləmə imkanı və 360 dərəcə hərəkət edən başlığı ilə diqqət çəkir.

Xiaomi G10 Vertical

Ən inadkar toz və kirdə belə yüksək performans təmin edən Xiaomi G10 şaquli tozsoran axtaranların ilk seçimlərindən biridir. Daşınan başlığı sayəsində bütün nöqtələrə asanlıqla çatmağınza imkan verən Xiaomi G10, çixarılabilir və tez doldurulan batareyası sayəsində təmizlik fasilələrinin qarşısını alır. Xiaomi G10 sizə öz rəngli ekranı vasitəsilə bütün idarələri yerinə yetirməyə imkan verir. Ağıllı yüksək döşəmə fırçası ilə də ən yaxşı təmizləmə funksiyasını yerinə yetirir.

Electrolux EER75 İndi Ergorapido 18V

Təmizlik dedikdə ilk ağıla gələn markalar arasında olan Electrolux şaquli tozsoran modeli ilə təsirli nəticə əldə etməyə imkan verir. Akkumulyatoru sayəsində işləmə müddətini iki qat artıran Electrolux Now Ergorapido, yün-

Bu tozsoranlar can qurtarır: QADINLARIN SAĞ ƏLİ

gül quruluşu ilə istifadə zamanı daha az yorulmağınza şərait yaradır. Çoxfunksiyalı istifadə üçün müxtəlif başlıqları təklif edən bu şaquli tozsoranla evinizin hər yerini dərindən təmizləyə bilərsiniz. Başındakı LED işıqlar sayəsində döşəmədəki ən kiçik toz hissəciklərini belə görməni təmin edən bu məhsul avtomatik fırça təmizləmə xüsusiyyəti ilə diqqət çəkir.

Tefal TY6973 X-Pert 3.60 Flex

Elektrikli məişət cihazlarında seçilən Tefal, X-Pert 3.60 Flex modeli ilə hər sahədə işinizi asanlaşdırır. Tefal-in bu şaquli tozsoran modeli qatlanan gövdəsi ilə divan və çarpayıların altına çatmağa imkan verir. Böyük toz qabına malik olan bu model evin hər yerini bir anda təmizləməyə kömək edir. Təxminən 1 saatlıq istifadə Tefal X-Pert 3.60 Flex-i dərin təmizləmə üçün ideal edir.

Samsung VS15A6031R4 Jet 60

Yüngül və güclü quruluşu ilə seçilən Samsung Jet 60 rəqəmsal çevirici mühərrik texnologiyası sayəsində maksimum performans nümayiş etdirir. 150 Vt-a qədər çəkmə gücünə çatan Samsung-un bu şaquli tozsoranı xalçalarda, taxta döşəmələrdə və bütün digər sahələrdə öz işini qoruyur. Samsungun Jet 60 şaquli tozsoran modeli də Jet Cyclone texnologiyası ilə diqqət çəkir.

Karcher VC 6

Karcher VC 6, qəşəng dizayn və funksionallıq dedikdə ağıla gələn ilk şaquli tozsoran modelləri arasındadır. Yüksək çəkmə gücü sayəsində ən inadkar kirlərdə belə performansını qoruyan Karcher VC 6 çətin yerləri asanlıqla təmizləməyə imkan verən ucluqları ilə diqqət çəkir.

Dreame V10 Pro Vertical

Ən yaxşı şaquli tozsoranlardan biri olan Dreame V10 Pro, ağıllı ekranı vasitəsilə praktik idarəsi ilə seçilir. Ağıllı displey önmə gücünü, təmizləmə rejimlərini dəyişməyə və qalan doldurma vaxtını görməyə kömək edir. Litium-ion batareya texnologiyası ilə qısa müddətdə batareya yığın və uzun istifadə müddətləri təqdim edən Dreame V10 Pro, divara asılan brakət sayəsində çox yer də tutmur. Əl tozsoranı kimi də istifadə edilə bilən bu məhsul modeli qırıntıları asanlıqla təmizləməyinizə kömək edir.

Xiaomi

Xiaomi Tozsoran dizaynı və faydalılığı ilə ən məşhur şaquli tozsoranlar arasındadır. Cə-

mi 1,2 kiloqram çəkisi ilə uzun müddət istifadə edilə bilən bu model divarların, çarpayıların və divanların küncünə çatmağınza kömək edir. HEPA filtri ilə təkə yerdeki tozu deyil, havada üzən tozu da toz kamerasında tutan Xiaomi Tozsoran uzun batareya ömrü ilə həyatınıza fasiləsiz təmizlik gətirir.

Fakir Rody 800 vat

Fakir Rody yüksək vat gücü və ikisi birdə istifadə xüsusiyyəti ilə diqqət çəkir. Həm şaquli tozsoran, həm də əl tozsoranı kimi istifadə edilə biləcəyiniz Fakir Rody mebel, pərdə və ya pilləkən kimi çətin yerlərin təmizlənməsini asanlaşdırır. Aşağı səs səviyyəsi sayəsində istifadə zamanı ətrafdakıları narahat etməyən bu məhsul toz qabının asanlıqla boşaldılması ilə də son dərəcə praktikdir.

Şaquli tozsoran alarkən nələrə diqqət etməlisiniz?

Şaquli tozsoran alarkən, bir çox variant arasında düzgün seçim etmək çətindir. Ehtiyacınıza cavab verən və büdcənizə uyğun model düzgün seçmə üçün bəzi amillərə diqqət yetirmək lazımdır.

Diqqət etməli olduğunuz bəzi vacib detallar bunlardır:

- Şaquli tozsoranlar müxtəlif çəkmə güclərinə malikdir. Bu səbəbdən evinizdəki bütün səthləri ən yaxşı şəkildə təmizləmək üçün yüksək çəkmə gücünə malik model seçin.
- İstifadə ehtiyaclarından asılı olaraq simsiz və ya simli şaquli tozsoranlar arasında seçim edə bilərsiniz. Simsiz modellər rahat hərəkət üçün çox faydalıdır. Simli modellər isə batareyanın ömrü və doldurulma müddəti kimi detallarla məşğul olmaq çətinliyini aradan qaldırır.
- Yüngül bir model seçmək, xüsusilə çox mərtəbəli evlərin və ya böyük ərazilərin təmizlənməsi üçün böyük üstünlükdür.
- Toz və allergenləri effektiv şəkildə toplamaq üçün yaxşı filtrasiya sistemi olan modellər çox yaxşıdır.
- İş zamanı çox səs çıxarmayan tozsoran seçərək səsə həssaslığın qarşısını ala bilərsiniz.

- Dik vəziyyətdə olan tozsoranınızın toz qabı nə qədər böyük olarsa, onu daha az boşaltmalısınız. Bu sayədə təmizlik işlərinə tez-tez ara vermədən işinizi tamamlaya bilərsiniz.

- Şaquli simsiz tozsoranlardan kabel olmadan avtomobilinizdə, otaqlar, mərtəbələr və hətta çöldə sərbəst hərəkət edə bilərsiniz. Simsiz tozsoranlar litium-ion texnologiyası ilə işləyir və sizə həm hərəkət azadlığı, həm də güclü təmizləmə təmin edir.

Simsiz tozsoranların müxtəlif növləri Şaquli Tozsoranlar

Mətbəx plitələrinin qırıntıları və ya pilləkənlərdə qurudulmuş palçıqla mübarizə aparmağınızdan asılı olmayaraq, dik vəziyyətdə olan tozsoranlar döşəmənin təmizlənməsini asanlaşdırır. Gücləndirilmiş fırça çubuğu, LED fənərləri və dəyişdiriləcək parametrləri olmayan dik tozsoranlar daha dərin təmizləmə və gündəlik qarışıqlıqları aradan qaldırılması üçün mükəmməldir. Onların çəkisinin çoxu yerdədir. Beləliklə, manevr inanılmaz dərəcədə asan olur. Siz irəli çəkdiyiniz zaman böyük zibilləri və geri çəkdiyiniz zaman dərin yarıqlarda gizlənən qırıntıları asanlıqla götürür.

Üstünlüklər

Qeyd etdiyimiz kimi, bu tozsoranın əsas gövdəsi əlinizdə deyil, yerdədir. Bu o deməkdir ki, uzun müddət tozsoran istifadə edərkən qollarınız əvvəlki kimi yorulmayacaq.

Mənfi cəhətləri

-Dik vəziyyətdə olan tozsoranlardan pilləkənləri və ya avtomobillərin içini təmizləmək kimi əl rejimində istifadə etmək o qədər də asan olmaya bilər.

-Tavan hörümçək torları və kitab şkaflarının arxası kimi yerüstü təmizləmə üçün uyğun deyil.

Şaquli tozsoranlar aşağıdakılar üçün idealdir:

- Kiçik ev sahəsi

Çubuqlu tozsoranlar

Çubuqlu tozsoranlar son dərəcə çox yönlülük təmin edir. Qoşa alüminium borular və elektrik döşəmə başlığı ilə istifadə edildikdə, onlar böyük zibilləri və içəriyə yığılmış tozları yığıqları üçün bütün döşəmə tiplərində yüksək performanslı təmizləmə təmin edirlər. Onun boruları çıxarıldıqda faydalı əl tozsoranına çevrilir.

Çubuq tozsoranlar inanılmaz dərəcədə çox yönlüdür və bir sıra faydalı əlavələrlə həm dik, həm də əllə təmizlənməni təmin edir. Çubuqlu tozsoranlar filter torba ilə birlikdə gəlir, bu o deməkdir ki, onlar yığılmış tozu yenidən onunla təmas etmədən atmaq istəyən allergiya xəstələri üçün mükəmməldir.

Mənfi cəhətləri:

Çubuqlu tozsoranlar dəstəksiz dayanma bilməz. Buna görə də, təhlükəsiz saxlama üçün onları bir şeyə qarşı dəstəkləmək lazımdır.

Çubuqlu tozsoranlar aşağıdakılar üçün idealdır:

Avtomobilləri və ya daha kiçik sahələri tez-tez təmizləyən və müxtəlif səthlər üçün çoxlu müxtəlif əlavələr istəyən insanlar. Batareya yığımı saatlar alır (4 saat) və bu tozsoranların istifadə müddətləri təxminən 20-45 dəqiqədir.

Manevr qabiliyyəti

Həm simsiz əl, həm də simsiz çubuqlu tozsoranda nələrə diqqət yetirmək lazım olduğunu düşünərək manevr qabiliyyəti mühüm amil olur. Əl tozsoranları daha kiçik yerlərdə istifadə olunur. Buna görə də asanlıqla daşına bilən və istifadəsi asan olmalıdır.

Çəki və ölçü

Tozsoranın çəkisini nəzərə almaq çox vacibdir. Əgər siz onu əsasən döşəmənin təmizlənməsi üçün istifadə edirsinizsə, qolunuzun yanında yorulmasını istəmirsiniz. Vakum nə qədər yaxşı olsa da, ölçülər saxlama yeri üçün də mühüm rol oynayır. Ehtiyat saxlama yeriniz yoxdursa, asanlıqla sökülən tozsoran və ya minimal əlavələri olan tozsoran ideal ola bilər.

Toz qabının tutumu

Simsiz tozsoranınızın zibil tutumunu nəzərə almaq vacibdir. Böyük bir eviniz varsa, daha böyük tutumlu tozsoranın olması sizi tez-tez zibil boşaltmaq ehtiyacından xilas edəcək.

Ayşən Vəli

Fransa və Almaniya erməni lobbisinin əlində alətə çevrilib

Birmənalı şəkildə qeyd olunmalıdır ki, Azərbaycanın iqtisadi, siyasi, hərbi cəhətdən güclənməsi yerli və xarici qüvvələri ciddi şəkildə narahat edib. Xüsusilə də, Azərbaycanın 44 günlük Vətən Müharibəsi ilə 30 il erməni işğalı altında olmuş torpaqlarını azad etməsi və ərazi bütövlüyünü bərpa etməsi, 2023-cü ilin noyabrın 8-də tarixi şəhərimiz Xankəndidə Yenilməz Sərkərdə, Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hərbi paradın keçirilməsi dünya güclərini ciddi şəkildə narahat edib. Azərbaycanın dünya siyasətini müəyyənləşdirən və istənilən məsələ də diktə edən tərəf olmasını qəbul etmək istəmədiklərindən anormal vasitələrlə ölkəmizə problemlər yaratmağa çalışırlar. Xüsusilə də, ABŞ, Fransa, Almaniya kimi dövlətlər Azərbaycana qarşı qarayaxma kampaniyası həyata keçirməklə açıq formada məkrli niyyətlərini nümayiş etdirirlər. Təbii ki, bu məsələdə erməni lobbisinin sifarişləri də rol oynayır. Beynəlxalq normalara görə, hər hansı dövlət başqa bir suveren dövlətin iç məsələlərini müzakirə edə və hər hansı bir qərarla çıxış edə bilməz. Lakin ABŞ Konqresi və ya Senatı Ermənistanın dövlət istəklərinə erməni lobbisinin maraqlarına uyğun olaraq dəfələrlə Azərbaycanla bağlı anormal dinləmələr keçirib. Dinləmələr Ermənistanı revanşist qüvvələri ruhlandırır və onları və Cənubi Qafqaza sabitliyi pozmağa xidmət edən qərarların qəbulu ilə müşahidə olunur. Hətta ara-sıra anormal qərarlarda qəbul edirlər. Söz yox ki, ABŞ Qarabağı azad edən ölkə Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müstəqil siyasətini həzm edə bilmir və ona qarşı belə çirkin kampaniyalar təşkil edir. Lakin diqqətdən qaçmamalıdır ki, bu, təkcə Prezident İlham Əliyevə deyil, ümumilikdə Azərbaycan xalqına və dövlətinə qarşı hörmətsizlik, təhqirdir. 2023-cü il noyabrın 15-də ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatasında "Qarabağın gələcəyi" mövzusunda keçirilən dinləmələr bunun daha bir nümunəsi sayıla bilər. Söz yox ki, dinləmələrin keçirilməsinə ən çox dəstək verən ABŞ-dakı erməni lobbisi olub. Bu da onu deməyə əsas verir ki, dünyanın aparıcı dövləti kimi özünü təqdim etməyə çalışan ABŞ, əslində, Kardaşyan kimi fahişə modellərin əlində alət olub. Nəzərə almaq lazımdır ki, qondarma tədbirdən öncə tədbirin təşkilatçısı Konqresin Avropa məsələləri üzrə alt komitəsinin sədri Tomas Kin Ermənistanın ABŞ-dakı səfiri Lilit Makuns ilə görüşüb. Görüşün 5 saata qədər davam etməsi onu təsdiq edir ki, tərəflər Azərbaycana qarşı necə şər və böhtanlar səsləndirmək, iddialar və ittihamlar irəli sürmək məsələlərini geniş və əhatə şəkildə müzakirə edib, razılaşma əldə ediblər.

ABŞ-in qaranlıq dairələri öz məkrli planlarından əl çəkmirlər

Dinləmələr gözləndiyi kimi erməni lobbisinin tələblərinə uyğun keçirilib. Tomas Kin ermənilərin Qarabağdan guya etnik təmizləmə yolu ilə çıxarılması məsələsinə etiraz edərək deyib ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Komissiyası və Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komissiyasının Ermənistanı köçürən Qarabağ erməniləri ilə bağlı xüsusi arayışı var. Orada çox aydın şəkildə yazılıb ki, onlar Qarabağdan etnik təmizləmə ilə məcburi şəkildə köçürülməyib. Özləri könüllü şəkildə köçüb gediblər. Təbii ki, bütün bunları Tomas Kin də bilir. Sadəcə, Azərbaycanın Qarabağda əldə etdiyi qələbəsinə, insanların öz yurd-yuvalarına qayıdışına qısqançlıqla yanaşmalar nümayiş etdirilib. Bu anormal müzakirələrdən sonra ermənipərəst konqresmenlər Azərbaycan yardımların azaldılacağı barədə çıxışlar da ediblər. Ancaq bunlar anlamırlar ki, zətan Amerika Birləşmiş Ştatları Azərbaycana Ermənistanı qat-qat az yardımlar göstərir. Bununla yanaşı qeyd olunmalıdır ki, ölkəmizin hər hansı kənar yardımlara ehtiyacı yoxdur. Azərbaycan işğaldan azad edilən ərazilərini öz gücünə qurub, yaradır. Artıq görülən böyük quruculuq, təmir, bərpa

işlərinin nəticəsi olaraq bir sıra kənd və şəhərlərə soydaşlarımız köçürülüb. İşğaldan azad edilmiş ərazilərə böyük qayıdış Azərbaycanın 2030-cu ilədək beş Milli Prioritetindən biri kimi müəyyən olunub. Bu Milli Prioritetlərə əsaslanan "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"

yeni inkişaf mərhələsindəki hədəflərə çatmağa xidmət edən mühüm sənəddir. Artıq Böyük Qayıdış dövlət proqramı çərçivəsində Zəngilana, Laçına Füzuliyyə, Kəlbəcərə əhalinin köçürülməsinə başlanılıb. Proseslər uğurla davam etməkdədir. Yenilməz Sərkərdə, Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev bəyan edib ki, bu il Xankəndi və Xocalı şəhərlərinə də əhalinin köçürülməsi davam etdiriləcək. Məhz bu kimi möhtəşəm uğurlar dostları sevindirir, düşmənlərin bağırını yarı.

AŞPA-nın qərəzi ikili standartlara söykənir

Erməni maraqlarına xidmət edən bəzi ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycana qarşı qərəzli qətnamələr qəbul etməklə ölkəmizin əldə etdiyi böyükmiqyaslı nailiyyətlərinə kölgə salmağa çalışırlar. Bu yaxınlarda AŞPA-nın Azərbaycanın bu qurumda səsvermə hüququnun məhdudlaşdırılması haqqında qətnaməsi də qərəzli və ikili standartlara söykənən qərəzli qətnamədir. "Avropa Şurası Parlament Assambleyasının zaman-zaman Azərbaycana qarşı qərəzli mövqedən çıxış etməsi yenilik deyil. Bu barədə dəfələrlə deyilib, səbəbləri göstərilib. Lakin AŞPA-nın dünən Avropada KİV-lərin azadlığına və jurnalistlərin təhlükəsizliyinə dair qəbul etdiyi 2317 sayılı Qətnamədə Azərbaycana qarşı əsassız tənqidlərin səsləndirilməsi onu söyləməyə əsas verir ki, qurumun ölkəmizə qarşı qərəzi xroniki hal alıb". Bu fikirləri

Azərbaycan Respublikası Baş Nazirinin müavini, YAP Sədrinin müavini-lcra katibi Əli Əhmədov özünün facebook səhifəsində paylaşdığı "AŞPA-nın qərar qəbul etmə mexanizmində anti-Azərbaycan alqoritmi" sərəlvhəli məqalədə bildirib. Əli Əhmədov qeyd edib ki, Azərbaycan sürətli inkişaf və transformasiya dövrünü yaşayır. Onun seçdiyi yolun uğurlu davamı bir çox amillərlə yanaşı əşkarlığı, informasiya azadlığını, dünyaya açıqlığı nəzərdə tutur. Avropa ilə əməkdaşlıq, tərəfdaşlıq, iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi, informasiya mübadiləsi ölkəmizin seçdiyi yolla irəliləməsinə təkan verən əsas şərtlərdir. Eyni zamanda, Azərbaycan daim milli və dövlət maraqlarını üstün tutmasını da açıq və qəti şəkildə bəyan edir. Bütün məsələlərdə olduğu kimi, söz və mətbuat azadlığına münasibət də Azərbaycanda Konstitusiyada və qanunlarda təsbit olunmuş azadlıqlar kontekstində öz həllini tapır. Azərbaycanın söz və mətbuat azadlığının geniş qorunduğu ölkələr sırasında olduğunu sübuta yetirən onlarla səbəb sadalamaq mümkündür.

YAP Sədrinin müavini onu da vurğulayıb ki, bütün bunların fonunda AŞPA-nın yuxarıda qeyd olunan qətnaməsində Azərbaycan hakimiyyətini jurnalistlərə qarşı "repressiyalara" son qoymağa çağırması təəccüb doğurmaya bilməz. Təkcə onu demək kifayətdir ki, Avropanın nüfuzlu beynəlxalq qurumlarından biri olan AŞPA özünün uydurduğu "repressiyaların" nədən ibarət olmasını aydın şəkildə izah edə bilmir. Azərbaycana qarşı "ittihamları" əsaslandırmaq üçün bu mötəbər qurumun istifadə etdi-

yi 2 "arqumenti" nümunə olaraq gətirmək istəyirəm. Birinci arqumentin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, jurnalistlərə qarşı istənilən sanksiyaların tətbiq edilməsi dayandırılmalıdır. Belə bir təklifin (yaxud tələbin) səsləndirilməsinin insan hüquqları və qanunun aliliyi prinsipləri baxımından nə dərəcədə doğru və ədalətli olmasını buraxaq vətəndaşların öz mühakiməsinə. Belə çıxır ki, AŞPA Azərbaycanı hansısa niyyətlər xatirinə tənqid etmək naminə jurnalistləri ayrıca bir kastaya ayırmaq dərəcəsinə qədər qeyri-demokratik yanaşma nümunəsi ortaya qoymaqdan belə çəkinmir. Əgər jurnalist qanunları pozursa, cinayət törədirsə, digərlərinə qarşı böhtan atır, günahsız insanları ən ağır şəkildə təhqir edirsə, deməli onlara qarşı heç bir hüquqi tədbir görülməz və görülməməlidir. Bəs belə olan halda jurnalistin əməlləri nəticəsində təhqir olunan, mənəvi terrora məruz qalan insanların hüquqları necə qorunmalıdır?

AŞPA öz səhv qərarına yenidən baxa bilər

Milli Məclisin deputatı Ceyhun Məmmədov da AŞPA-nı Azərbaycanla bağlı qəbul etdiyi qətnamənin kökündə Fransanın və Almaniyanın ermənipərəst maraqlarının dayandığını söyləyib: "Niyə bu məsələlər məhz indiki dövrdə qalxır? İşğal altında olan torpaqlarını azad etdikdən, suverenliyini təmin etdikdən sonra Azərbaycana qarşı niyə belə addımlar atılır? Bu, bir daha onların ölkəmizə qarşı qərəzli olduğunu göstərir. Bütün bunlar məqsədli şəkildə Azərbaycan əleyhinə atılmış addımlardır. Neçə ildir ki, biz AŞPA-ya üzv dövlətik. Həmin müddət ərzində bir dəfə də olsun bu qurum tərəfindən Ermənistanın törətdiyi soyqırımlarla bağlı hər hansı bir fikir, məlumat görməmişik. Amma bu gün Azərbaycana qarşı qərəzli addımlar irəli sürürlər. Belə olduğu təqdirdə bizim də AŞPA-ya ehtiyacımız yoxdur. Ona görə də hesab edirik ki, Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı (AŞPA) nümayəndə heyəti çox doğru addım atdı".

Milli Məclisin deputatı Ceyhun Məmmədov hazırkı proseslərə istinad etməklə qeyd edib ki, son vaxtlar Avropa İttifaqının təsisatlarının Azərbaycana qarşı qərəzli yanaşmaları, qərarları ən pik həddə çatıb: "Son addımlar və qərarlar da bu qərəzi açıq-aydın göstərdi. Həm Cozep Borrellin açıqlamaları, həm Avropa Şurasında Azərbaycanın ünvanına səsləndirilən fikirlər, həm ölkəmizlə bağlı qəbul edilən qərarlar Bakının bu istiqamətdə sərt addımlar atmasını zəruri edirdi. Biz müstəqil və qüdrətli dövlətik. Ona görə də bu ittihamları heç vaxt qəbul edə bilməzdik. Haqlı olaraq Azərbaycan qəti şəkildə öz mövqeyini bildirdi. Yeni qurum daxilində fəaliyyətini qeyri-müəyyən vaxta qədər dayandırdı. Çünki özünü Avropanın əsas aparıcı qurumlarından biri kimi təqdim edən Avroittifaq, əslində, bu gün Fransanın, Almaniyanın alətinə çevrilib. Onun nəticəsidir ki, Azərbaycana qarşı bu qurum tərəfindən əsassız qərarlar qəbul edilir. Azərbaycan özünə hörmət edən dövlətdir. Harada bizi istəməzlərsə, orada olmağıq. Nə vaxta kimi belə qərəzli olacaqlar, Azərbaycan buna öz sərt etirazını bildirəcək. Hesab edirəm ki, müəyyən müddətdən sonra AŞPA öz səhv qərarına yenidən baxa bilər. Çünki Azərbaycan regionun lider dövlətidir və Avropanın enerji təchizatında mühüm rol oynayır. O cümlədən, ölkəmiz Avropa ilə Mərkəzi Asiya arasında vacib tranzit körpüdür. Şərqi-Qərbi, Şimal-Cənub dəhlizləri Azərbaycanda kəşifdir. Ona görə də bütün bunlar gözərdi edilə bilməz".

İLHAM ƏLİYEV

İnformasiya savaşı: səngərdən klaviaturaya keçid

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İnformasiya və kommunikasiya texnologiyalarının inkişaf etdirilməsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

İnformasiya texnologiyalarının inkişafı ilə paralel olaraq müharibə anlayışı da dəyişməyə başladı. Biz artıq müharibəni iki dövlətin ordularının bir-biri ilə döyüşməsi kimi müşahidə etmirik, həm də texnoloji, informasiya döyüşü kimi də qəbul etməliyik. İndi dünya ölkələri informasiya müharibəsində qalib gəlmək üçün bir-biri ilə yarışır.

İnformasiyanın getdikcə daha çox dəyər qazandığı müasir dövrdə yeni bir müharibə növü olan informasiya müharibələri meydana çıxıb. İnformasiya müharibəsi, qarşı tərəfin informasiya sistemlərinə və informasiya əsaslı şəbəkə strukturlarına təsir etmək, eyni cür hücumdan qorunmaq üçün yaradılan müdafiə sistemləri, habelə virtual platformada illərlə aparılan söz müharibəsidir.

Ümumiyyətlə, dövrün tələbinə görə informasiya sferasında formalaşan yeni mübarizə üsuluna görə dövlətlər, digər dövlətlərə qarşı məlumat təhlükəsizliyi siyasəti həyata keçirməli olacaqlar. İnternetdə aktiv informasiya bazası daim işlək olmalı, yenilənməli və informasiya döyüşçüləri daim hazır dayanmalıdır. Çünki dövlətlər bir-biri ilə daim informasiya qarşıdurmasında və fəal müdafiədə olurlar.

İnformasiya müharibəsi çağımızda informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının sürətli inkişafı ilə ortaya çıxan yeni döyüş meydanıdır. Ənənəvi müharibədən fərqi döyüşün səngərlərdə, Ş meydanı deyil, virtual platformada olmasıdır. İnformasiyaya nəzarət, manipulyasiya və istifadə mexanizmi dövrümüzdə strateji əhəmiyyət qazanıb. İnformasiya müharibəsi kibertəhlükəsizliklə əlaqəsi olan bir anlayışdır. Bura, məlumat əldə etmək, müəvəzə etmək və manipulyasiya etmək bacarıqları daxildir. İnformasiya müharibəsi tək dövlətlər arasında getmir, terror təşkilatları, kibercinayətkarlıq təşkilatları, rəqib şirkətlər arasında da ciddi informasiya müharibəsi var.

Cinayətkarların virtuaları

Kibercinayətkar təşkilatlar qarşı tərəfin informasiya infrastrukturuna hücum edərək, kommunikasiya kanallarını manipulyasiya edə və ya çaşdırıcı məlumat yayımlaya bilər. Biz bu günədək bunun bir neçə nümunəsini görmüşük, aralarında müharibə gedən dövlətlərdən biri digərinin internet sərhədlərini yararaq televiziya, internet və forumlarında öz məlumatlarını yayımlaya bilər. Bu yolla düşmənin ünsiyyət və koordinasiya imkanları zəiflədilə bilər, ictimaiyyətin fikri manipulyasiya edilə bilər və ya strateji məlumat ələ keçirilə bilər.

Kibertəhlükəsizlik informasiya müharibəsində mühüm rol oynayır. Kibertəhlükəsizlik informasiya sis-

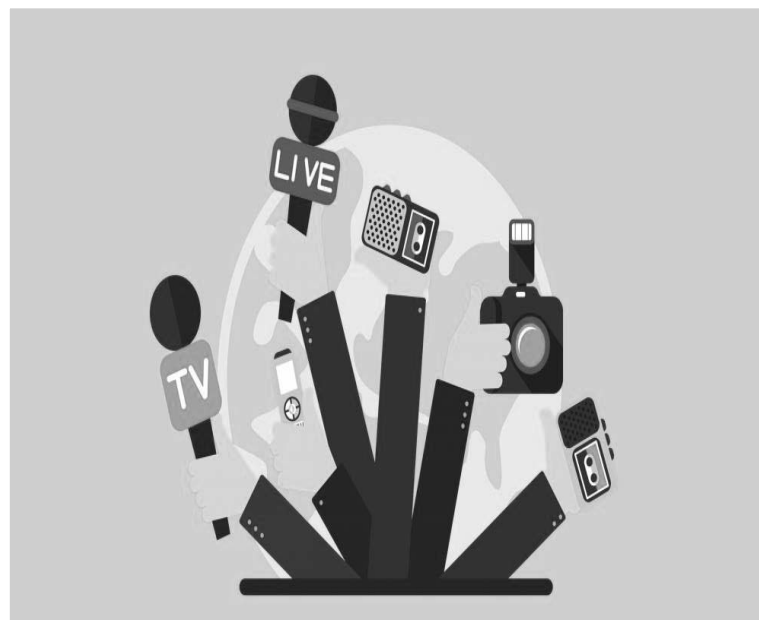

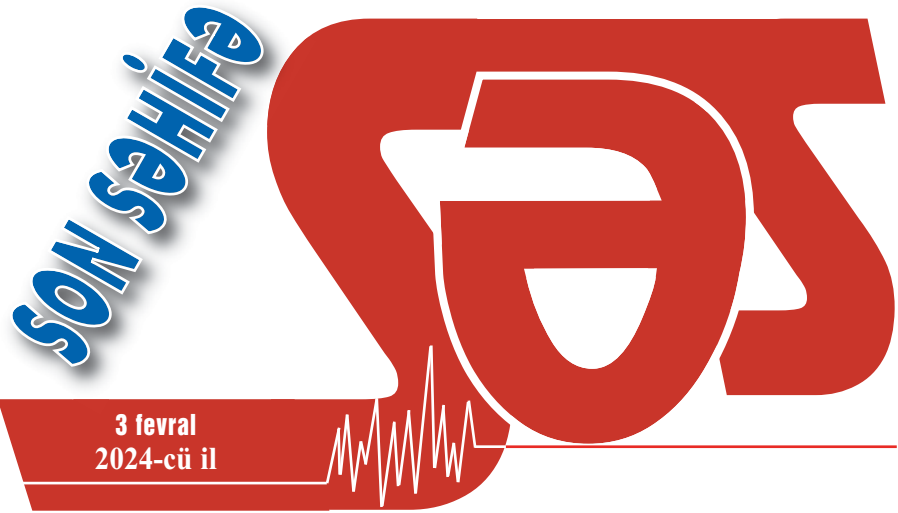
təhlükəsizlik kimi bir çox sahədə bu müharibə üsulu effektiv ola bilər. Ona görə də informasiya müharibəsi ilə mübarizə, habelə kibertəhlükəsizliyin təmin edilməsi, müasir dünyada dövlətlərin və təşkilatların əsas məqsədlərindən birinə çevrilib. İnformasiya müharibəsində müvəffəqiyyət əldə etmək üçün güclü kibertəhlükəsizlik tədbirləri, effektiv kəşfiyyat, məlumat toplama və təhlil qabiliyyəti, əməkdaşlıq və koordinasiya, təlim keçmiş kadrlar və hüquqi bazanın yaradılması zəruridir. Həmçinin, beynəlxalq əməkdaşlıq və standartların müəyyən edilməsi də informasiya müharibəsini effektiv idarə etməyə kömək edir.

üçün isə Azərbaycan tərəfi ciddi informasiya müharibəsi aparmalı oldu.

Ümumiyyətlə, əsrimizdə müharibələrin gedişatını, informasiya müharibəsi olmadan təsəvvür etmək mümkün deyil. Hətta, aralarında rəsmi olaraq müharibə olmasa da, gizli informasiya savaşına çıxan bir çox ölkə var. Nə vaxt iki ölkə arasında hərbi münaqişə olarsa, informasiya müharibəsi də aşkar işə düşür. Sosial platformalarda informasiya müharibəsi bir tərəfə, qarşı tərəfi beynəlxalq arenada etibardan salmaq, qeyri-demokratik ölkə kimi təqdim edərək onu nüfuzdan salmaq imkanı verir. Çox vaxt bu müharibə üsulu həlledici olur.

Lalə Mehralı

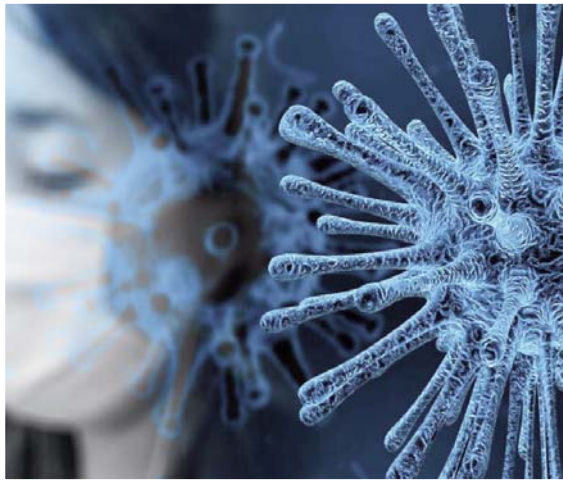

DİQQƏT: Yeni virus peyda olub!

Qızdırma və titrəmə - NƏ ETMƏLİ?

“**S**on vaxtlar ayrı-ayrı respirator infeksiyaların, virus infeksiyalarının şahidi oluruq”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında tanınmış həkim-cərrah, tibb üzrə elmlər doktoru, Azərbaycan Tibb Universitetinin I cərrahi xəstəliklər kafedrasının professoru Adil Qeybullayev deyib.

Həkim bildirib ki, bunların arasında koronavirus, "Omikron" ştamının mutasiya variantları, respirator sinsiial virus, grip digər infeksiyalar var. Təxminən oxşar mənzərələr yaradırlar: "Öskürək, qızdırma, hərət, halsızlıq, zəiflik, bel, əzələ ağrıları və sair əlamətləri göstərmək olar. Bu əlamətlər bir-birinə oxşar olduğuna görə bəzən xəstəliyi başlanğıcda fərqləndirmək çox çətin olur. Biz bu gün xeyli insanda kəsilməyən uzunmüddətli amillər - öskürəyin, burun axmasının, halsızlığın olmasını, tez-tez xəstələnməyi müşahidə edirik. Qeyd edim ki, bu gün Avropada koronavirusun xeyli yayılması müşahidə edilir. Bu, pandemiyanın yenidən alovlanması deyil, ola da bilməz. Çünki infeksiya zənciri qırılıb. Xırda epidemiyalar davam edir. Hələ bu proses bir müddət davam edəcək. Yəqin ki, koronavirus bununla da yoxa çıxacaq. Sadəcə hər il bu vaxtlar pandemiya xaric müxtəlif virus infeksiyalarının tüğyan etdiyi dövr olurdu. Nəzərə alsaq ki, epidemioloji vəziyyət bir az da pisləşib. Qızılca yeni formada ortaya çıxıb, əksər ölkələrdə yayılıb. Təkcə Böyük Britaniyada qeyd edilib ki, 30 mindən çox uşaq təhlükə altındadır. Epidemioloji hal dünyanın hər yerində narahət vəziyyətdədir, o cümlədən Azərbaycanda”.

Önləyici tədbir kimi nə etməliyik?

Koronavirus pandemiyasından bilir ki, şəxsi gigiyena qaydalarını gözləmək ən mühüm şərtidir. Xəstələnən şəxsin evdə yataq rejiminə keçirilməsi şərtidir. Həkim nəzarəti altında da müalicə davam etdirilməlidir. Bu şəxslərlə sağalana qədər kontakt mümkün qədər məhdudlaşdırılmalıdır. Hər xəstəliyin yoluxuculuq dövrü var. Həmin dövrdə diqqətli olmaq lazımdır. Xəstəliyin ağırlaşması üçün də həkim məsləhətləri dinlənilməlidir.

Qızılca ilə bağlı vaksinasıya davam etməlidir. Hal-hazırda dünya Səhiyyə Təşkilatı qızılca ilə bağlı məsələləri araşdırır. Yəqin ki, yeni dövrdə istər vaksınla, istərsə də digər profilaktik tədbirlərlə bağlı müəyyən məsləhətlər ortaya çıxacaq. Amma vaksın olunmaq uşaqlar üçün vacibdir” - deyərək əlavə edib.

Söylü Ağazadə

“SƏS” qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağlıqlarımızı
dərc etməyə hazırıq!

“Bavariya” 22 yaşlı futbolçunu transfer etdi

“**B**avariya” daha bir transfer edib. “Qranada”dan Brayan Saraqosa Münhen klubuna keçib. Bu barədə Bundesliqa təmsilçisinin rəsmi saytı məlumat yayıb. İspaniya millisinin də üzvü olan 22 yaşlı vinger “Bavariya” ilə 2029-cu ilin iyununa qədər müqavilə imzalayıb.

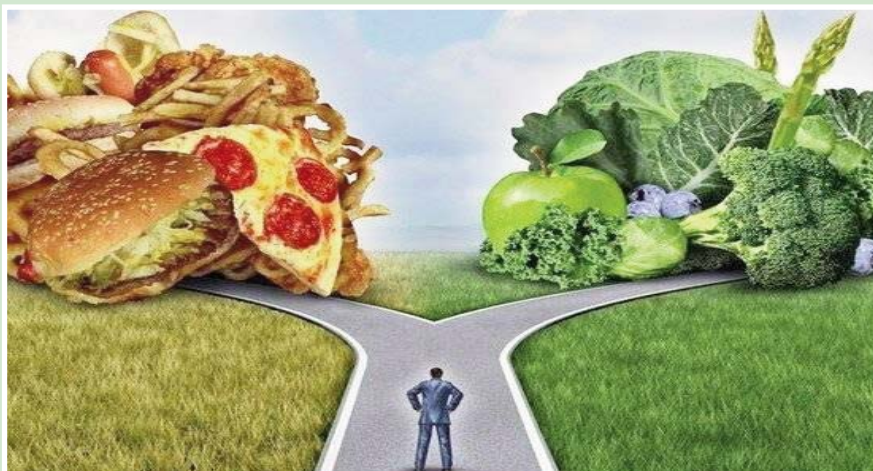
Qeyd edək ki, “Qranada”nın yetirməsi olan Brayan 2020/2021 mövsümün “El Ehido”da icarə əsasında oynayıb.

“Vegeterian pəhrizi rəşional elmlə ziddir”

DIETOLOQDAN AÇIQLAMA

“**V**egeterianlar daha çox heyvan məhsullarından imtina edib bitki tərkibli qidalardan istifadə edən insanlardır”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında tanınmış həkim-diyetoloq, diyet kitablar müəllifi Leyla Zülfüqarlı deyib. O bildirib ki, veganlar da var ki, onlar ümumiyyətlə heyvana aid hər şeydən imtina edənlərdir: “Yumurta, süd, baldan belə imtina edirlər. Amma vegeterianlar sadəcə ət məhsullarından imtina edir. Vegeterianlıq sağlam rəşional qidalanma üçün düzgün deyil. Çünki rəşional qidalanma elmi deyir ki, həm heyvan mənşəli, həm də bitki mənşəli qidalardan istifadə edin. Heyvan mənşəli və bitki mənşəli zülal-

lar var. İnsanın hər ikisinə ehtiyacı olur. Sadəcə ət yeməyib bitki tərkibli qidalardan bəslənənlərdə B12 vitamini çatışmazlığı ciddi

şəkildə meydana çıxır. B12 yalnız ətin tərkibində olur. Bu maddəyə ehtiyac yaranması vegeterianlar, veganların ciddi anemiyadan əziyyət çəkməsinə səbəb olur. Onlar izah edirlər ki, biz dəmiri, digər maddələri toxumlardan, bitkilərdən alırıq. Dediğim kimi, bitki tərkibli dəmirin alınması başqadır. Heyvan mənşəli dəmirin alınması orqanizm üçün daha vacibdir”.

Həkim-diyetoloq əlavə edib ki, bitkidə olan dəmirin orqanizmde mənimsənilməsi daha tezdir, amma bitkidə 3 valentli, 1 valentli dəmir var: “Bir var çevrilmə nəticəsində olsun, bir də var ki, birbaşa orqanizmə daxil olsun. Rəşional, sağlam qidalanma elmi balanslaşmış şəkildə bəslənməni məsləhət görür. Onun üçün vegeterian pəhrizi rəşional elmlə ziddir. Hamını balanslı bəslənməyə səsləyirəm”.

Söylü Ağazadə

Baş redaktor:
Bəhrüz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.

Şəhadətname: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

“ƏLİNCƏ” AZƏRBAYCAN KEYRİYYƏ CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur

Tiraj: 2700